

Porubské noviny

Číslo: **55**

JÚN 2008

Ročník: **XIV.**

V tomto čísle nájdete:

Podakovanie učiteľom
Správy zo samosprávy
Svätá zem, Kanada
Amerika - cestopisy
Horská služba
Jednota COOP
Diamantoví Agnetovci
Zlatí Mudroňovci
Deň matiek
Kraslice a krasličiarke
Čo je euro?
Divadlo, výstava
Nekrológy
Talenty
Extrémny lyžiar

Hora

*Hora je umelecká definícia
zákonitosti bytia,
jeho zmysluplnéj hĺbky
i podmanivej krásy...
Tá, do ktorej chodievame za
chlebom, či za odpočinkom,
len podvedome tušiaci, že pod
plášťom úľavného pokoja,
do ktorého nás odieva, skrýva
sa srdce hory, kódex života,
jeho a jej mlčanlivé posolstvo.*

—mr—

Batéria

Slovičko v názve poznáme. Autá, mobily, prehrávače, hodiny... To všetko ide alebo nejde podľa stavu batérie. Batéria takmer vybitá... Nabíja sa... cintorín batérii... nebezpečný odpad... Čo všetko sa spája s pojmom batéria...

Zamyslel sa niekedy niekto nad tým, aká je záverečná záťaž pomyselnej batérie v človeku, ktorý podľa mnohých len UČÍ?!

Učiteľ minulosti bol kognitívnou autoritou – rozdával vedomosti. Žijeme v čase, keď nie je v silách človeka obsiahnuť vedomosti svojho odboru. Paradoxne preto musí viac ovládať zručnosti, ktoré vedú k tomu, aby v pravú chvíľu mal potrebné poznatky.

Paradoxne preto musí viac aj v oblasti mimo-poznávacej tzv. nonkognitívnej, t.j. ako človek. Je totiž návládnosťou, teda podporcom výchovy dieťaťa. Ak za výchovou múdri súčasnej pedagogiky považujú naplnenie potenciálu každého jednotlivca, tak potom „klobúk dolu“ pred množstvom a kvalitou aktivít, ktoré treba urobiť v záujme cieľa, ktorý mnohým pripadá veľmi jednoduchý: vychovať človeka.

V týchto dňoch je čas pre slovičko **ĎAKUJEM.**

Dr. Soňa Barániová

Báseň je zjednotením človeka s Tajomstvom

Tajvanský básnik a zakladateľ Básnického fóra Crane Summit 21. storočia Yu Hsi v Mirbachovom paláci 3. apríla 2008 oznámil, že tohtoročnú Cenu za poéziu Crane Summit získava **Milan Rúfus**. Cena vo forme zlatej medaily bude nášmu básnikovi odovzdaná v decembri krátko pred jeho 80. narodeninami. Súčasťou ceny je vydanie laureátových básní v čínštine. Víťaza vybrala porota z piatich spisovateľov z troch kontinentov (medzi nimi bol aj Milan Richter, básnik a prekladateľ, ktorý Porubským novinám poskytol fotografiu).

• • •

Na Poludnici

Bol jeden vrch a na ňom ľudí mnoho. Vystúpili, lebo sa cítili slabí. Potrebovali výhľad na domovinu, radostne sa zviť s priateľmi a dobiť svoje akumulátory. Tradičný výstup na Poludnicu znamenal aj tento rok sviatok vo sviatok.

—dm—

Hríby Milan Rúfus

*Boh mi je svedkom, že do posledného
ľúbil som všetky láskou lakomou.
A dnes už dávno vyhostený z neho,
pri vôni hríbov myslím na domov.*

*Tá vôňa, Bože! Z čoho si ju stvoril?
Dych lesných duchov, machu, ihličia.
Tajomstvo Tvojej stvoriteľskej Hory
a hrozno Tvojho viniča.*

*Všetko je v čase; v prchajúcom prúde
rodí sa, je a zaniká.
Ja nebudem, ten hrib tam avšak bude.
V zelenom erbe básnika.*

*V kráľovskom znaku princezničky,
čo maľovala jeho sničky.*

Ilustrácia Dr. Vlasta Šiarniková

Kniha roka 2007 - Milan Rúfus: VERNOST', Slovenský spisovateľ

Obecné spravodajstvo

Strategický rozvoj obce

Vlado P. Baráni, Ing. Kurt Kocian, starosta Bohuslavíc

S cieľom zvýšiť kvalitu riadenia na úrovni miestnej samosprávy a systémovo riešiť dlhodobú prosperitu obidvoch obcí sa stretli v priestoroch chaty Opalisko v marci 2008 poslanci Bohuslavíc a Závažnej Poruby. Venovali sa metodike vypracovania komplexného strategického plánu rozvoja obce na roky 2007 – 2013 a zhodne dospeli k záveru, aby globálny cieľ obsahoval tieto priority: obyvateľstvo a ľudský potenciál, správa obce a verejné služby, infraštruktúra a životné prostredie.

Pamätníky pamätajú

Pri príležitosti Dňa víťazstva nad fašizmom položili traja priami účastníci odboja, piati poslanci OcZ a desiatky občanov kytice kvetov k pamätníkom padlým aj v Závažnej Porube. Po skončení II. svetovej vojny tvorilo Miestnu organizáciu SZPB v obci 172 členov. V priebehu šesťdesiatich rokov počet členov klesol na dvanásť. Dlhoročný predseda, Peter Beťko, pre vek a zdravotné problémy odstúpil z tejto funkcie. Rozhodnutím členov prevzali vedenie miestnej organizácie pozostalí po účastníkoch odboja: Dušan Migaľa a Anna Jambrichová. Usilujú rozšíriť členskú základňu z pozostalých po účastníkoch odboja a z radov sympatizantov.

Pošta pre teba

V najsledovanejšej relácii STV Pošta pre teba sa objavil v máji t.r. náš rodák Tomáš Miroslav Niňaj (1930), žijúci v Žiline. Do relácie si pozval občianku z Východnej, rodina ktorej poskytla počas evakuácie (1945) rodine Niňajovcov strechu nad hlavou. Celému Slovensku sa priblížili neobyčajne dramatické chvíle, ktoré Závažná Poruba prežívala v čase II. svetovej vojny.

Správy zo samosprávy

Marec 2008

OcZ prerokovalo správu o hospodárení obce za rok 2007, ktorú predniesla ekonómka obce Mária Šúleková. Príjmy za rok 2007 predstavovali 13.874 tis. Sk, výdavky sumu 14.476 tis. Sk. Rozdiel bol vykrytý zo zostatku z minulých rokov. K 31.12.2007 boli finančné prostriedky vo výške 471 486,68 Sk na rezervnom a 2422,30 Sk na sociálnom účte.

Kontrolórka obce Ing. Anna Kováčová vyhodnotila činnosť obecného zastupiteľstva a jeho komisií.

OcZ zvolilo Vladimíra Mlynčeka ml. za prísediaceho Okresného súdu v Lipt. Mikuláši na volebné obdobie 2008 až 2012.

Obecné zastupiteľstvo schválilo zmenu účelu stavby z administratívnej budovy PD na zdravotnícke zariadenie – Dom opatrovateľskej služby.

Apríl 2008

Predseda komisie výstavby a územného plánovania Ing. Pavel Beťko zhodnotil investičné akcie, ktoré boli uskutočnené v roku 2007 – vypracovaná projektová dokumentácia domu opatrovateľskej služby, dobudovanie chodníkov na Hlavnej ulici, opravy miestnych komunikácií po kanalizácii, pokračovanie rekultivácie skládky inertného odpadu v Lopatine, výstavba miniihriska, príprava nového stavebného obvodu. Potom oboznámil poslancov s plánom investičných akcií na rok 2008 – dokončenie kanalizácie, oprava fasády a okien základnej školy, dokončenie chodníka ku cintorínu, oprava strechy domu smútku a kult. domu, rekonštrukcia domu opatrovateľskej služby, vybudovanie prístreškov na kontajnery pre separovaný zber, oprava autobusových zastávok.

OcZ schválilo strategický dokument spracovaný pre región Liptov s dopadom na cezhraničného partnera Gminu Nowy Targ.

Máj 2008

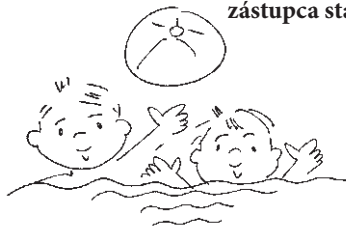
Správu o činnosti a pripravenosti DHZ podal veliteľ DHZ Peter Kubovčík. Pre tento rok plánuje DHZ vykonať preventívne prehliadky domácností.

Predseda ŠK Ing. Pavel Beťko predniesol správu o činnosti klubu. ŠK má 193 registrovaných členov v štyroch oddieloch. OcZ schválilo Prevádzkový poriadok pohrebiska.

Starosta obce informoval o zmene otváracích hodín Pošty v Závažnej Porube.

Na základe žiadosti poslanci schválili finančný príspevok DFS Ďumbier a charitatívnu pomoc pre postihnuté deti z družobnej Opavy.

Ing. Eugen Vadovický,
zástupca starostu

Žiadosti slovenského národa

Za účasti predsedu vlády SR Roberta Fica sa uskutočnili 10. mája 2008 v Liptovskom Mikuláši oslavy 160. výročia vyhlásenia Žiadosti slovenského národa. Osláv sa zúčastnil starosta P. Baráni, poslanci OcZ a Folklórna skupina Poludnica. Po slávnostnom otvorení pri Tatríne sa konal pochod účastníkov k Pamätníku žiadosti slovenského národa v Ondrašovej, kde sa položili vence. Na oslavách a v sprievode Závažná Poruba prezentovala svojimi symbolmi.

Narodilo sa 14 detí

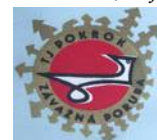
V predvečer sviatku detí (MDD) privítali a do rodiny našich občanov prijali v obradnej miestnosti Obecného úradu v Závažnej Porube všetky deti, ktoré sa narodili v roku 2007. Zástupca starostu Ing. E. Vadovický v príhovore uviedol: „Výchova si vyžaduje veľa trpezlivosti, času a lásky. Je to zodpovednosť pred budúcnosťou. Rodičom prajeme veľa radosti z detí a deťom veľa šťastia v živote.“ Na záver milej slávnosti obdarovalo vedenie obce mladé rodiny vecnými darmi a finančnými prostriedkami.

1933 • Jozef Vongrej • 1988

V roku 2008 si pripomíname dvojité výročie významného slovenského výtvarného pedagóga, maliara, grafika, rodáka zo Závažnej Poruby Jozefa Vongreja. Je to nedožitý 75. výročie narodenia a 20 rokov od jeho náhleho, predčasnej smrti. Niekoľkými obrazmi si chceme pripomenúť významnú osobnosť nášho výtvarného diania.

• Mladucha, olej

• Logo TJ Pokrok, autor Jozef Vongrej

–dm–

Plán investičných akcií na rok 2008

V našej obci by sme mali v roku 2008 vykonať nasledovné akcie, ktorých realizácia závisí od finančných prostriedkov.

Isté akcie:

Oprava strechy domu smútku

(cca 300 000,-Sk). Odôvodnenie: Na viacerých miestach je poškodená eternitová krytina a zateká do vnútra.

Dokončenie chodníka k cintorínu

(cca 360 000,-Sk). Odôvodnenie: Bude ucelená celá hlavná ulica, pri pohreboch je v tejto lokalite sústredené väčšie množstvo ľudí.

Nové autobusové zastávky

(cca 250 000,- Sk). Odôvodnenie: Súčasné zastávky sú vo veľmi zlom stave či už po architektonickej alebo funkčnej stránke.

Plochy pod kontajnery 3 ks

(cca 150 000,- Sk). Odôvodnenie: Kontajnery sú voľne postavené, niekedy povyracané, podľa možností obmúrať.

Oprava schodov pred vstupom do kultúrneho domu a pošty

(cca 50 000,-Sk). Odôvodnenie: Súčasný stav je nebezpečný a neestetický.

Akcie, na ktoré je potrebné získať finančné zdroje

Rekonštrukcia domu opatrovateľskej služby

(cca 5 000 000,-Sk). Odôvodnenie: Jedná sa o starú sociálnu budovu PD, ktorú treba prerobiť na zdravotnícke zariadenie s 24 hodinovou starostlivosťou. Je vypracovaná projektová dokumentácia a prebiehajú legislatívne procesy až po stavebné povolenie.

Nový stavebný obvod – Váracske – Liptajovské.

Odôvodnenie: Snaha obecného úradu pritiahnúť mladých ľudí vytvorením podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu. Prebiehajú právne úkony.

Oprava fasády školy, výmena okien a zateplenie

(cca 2 000 000,- Sk). Odôvodnenie: Zlý stav hroziaci haváriou, momentálne je podaná žiadosť na ministerstve školstva.

Oprava miestnych komunikácií.

Odôvodnenie: v roku 2008 bude prebiehať príprava tak, aby bolo možné podať žiadosť o príspevok v nasledujúcich rokoch.

Dokončenie kanalizácie v obci. Odôvodnenie: Momentálne prebiehajú rokovania o pridelenie finančných prostriedkov v budúcich rokoch.

Ing. Pavel Beťko,
poslanec OcZ,
predseda stavebnej komisie

Poľovnícky rok po zime prichádza jar – po jari leto

Hlavné zvieratá majú časť strádania za sebou. Poľovníci, aj keď zima bola priaznivá, prikrmovali, zvieratám pomáhali. Mali pripravený dostatok vhodného objemového, dužinatého a jadrového krmiva. Tiež vykonávali ochrannú službu pred túlavými mačkami a psami a nevhodným pohybom a správaním sa osôb (pohyb na motorových štvorkolkách, terénnych bicykloch a motocykloch až na Poludnicu a do iných zakázaných lokalít, táborenie a kladenie ohňa, zvýšený prejav hluku v lese, v NAPANT-e a pod.).

Všetka zver prezimovala pomerne v dobrej kondícii. Predátori (v našich podmienkach vlci) sa prejavili až teraz v jarých mesiacoch – bolo nájdených niekoľko kusov strhutej vysokej a srnčej zveri. Zaujímavosťou je akoby určitá absencia diviacej zveri, táto sa zrejme objaví v letnom období, keď bude „hostovať“ v poľnohospodárskych kultúrach.

Príšla túžobne očakávaná jar – prežívame jarňé prebúdzanie sa. V rámci spolupráce pri obnove lesa poľovníci vysádzali ihličnaté a listnaté stromky pre ZML – pozemkové spoločenstvá v Závažnej Porube: 5 800 stromkov a v Iľanove 2 800 stromkov. Novinkou s určitou budúcnosťou je revitalizácia obhospodarovných a poľovnícky využívaných pozemkov tým, že v dohodnutých lokalitách boli vysadené plodnosné dreviny, ako napr. plánky jabloní, hrušiek, jarabín, čím sa sleduje zvýšenie úžitkovosti poľovného revíru a prirodzený prísun potravy pre zver. V rámci prevencie pred vznikom mimoriadnych udalostí začali poľovníci vykonávať protipožiarne služby, ktoré budú trvať do jesene.

Poľovníci vydezinfikovali prikrmovacie zariadenia a vyčistili lúky na ktorých pripravujú objemové krmivo – kvalitné horské seno. Do soľníkov vyniesli jarňú dávku kusovej soli. V tejto súvislosti stojí za zmienku vybudovanie zásobníka pre jadrové a dužinaté krmivo, ktorý stojí na kolochoch. Je umiestnený nad zemou tak, aby uskladnené poživatiny pre zver nekontrolované v jeseni nezačali konzumovať medvede. Za túto aktivitu treba poďakovať skupine poľovníkov, ktorí prikrmujú v oblasti Rakytovice.

Do leta, resp. jesene je potrebné skontrolovať obvodové, ochranné a poľovnícke chodníky, ktoré slúžia na pozorovanie a ochranu zveri.

Prechod jari do leta je najkrajším obdobím v prírode. Každoročne začína nový život. Flóra aj fauna sa v období odovzdávania životného cyklu. Všetko kvitne, prichádzajú na svet mláďatá.

Pri príležitosti Júna – mesiaca poľovníctva chcem poprosiť o to, aby sme sa voči prírode aj životnému prostrediu správali zodpovedne a dôstojne. Aby sme matkám v zvieracom svete umožnili v pokoji priviesť a vychovať mláďatá. Bude to vklad, ktorý oceníme neskôr a hlavne naši nasledovníci. Do prírody treba chodiť nielen s otvorenými očami, ale najmä s otvoreným srdcom.

Ing. Ján Kulhavý, Poľovník
ke združenie Poludnica

Čím budeme platiť? €

Čo je euro?

Euro je spoločná mena niektorých krajín Európskej únie – eurozóny.

Kde získate všetky informácie o eure?

Na bezplatnej linke 0800 103 104 v sieti T-Com a T-Mobile alebo 38 76 v sieti Orange.

Aký motív bude na zadnej strane slovenskej 1, 2 a 5 centovej mince?

Tatranský štít Kriváň.

Ktoré slovenské eurové mince budú mať na zadnej strane Bratislavský hrad?

10, 20 a 50 centová minca.

Akú má euro oficiálnu skratku?

Oficiálna skratka pre euro je EUR.

Aký je hlavný symbol na zadnej strane eurobankoviek a čo vyjadruje?

Most a vyjadruje spoluprácu a komunikáciu medzi národmi EÚ a zvyškom sveta.

Kolko centov má 1 euro?

100 centov.

Kolko je druhov eurových mincí?

Osem (1,2,5,10,20,50 centov, 1 a 2 eurá).

Kolko je druhov eurových bankoviek?

Sedem (5,10,20,50,100,200 a 500 eur).

Aký je oficiálny znak eura?

Dvakrát preškrtnuté grécke písmeno epsilon: €

Kedy sa plánuje zavedenie eura na Slovensku?

1.1.2009.

Kedy sa na Slovensku prestanú používať korunové bankovky a mince?

Slovenské koruny prestávajú platiť 16.1.2009, dajú sa však vymeniť za eurá.

Kedy sa na Slovensku začnú ceny uvádzať aj v eurách?

Začiatok dvojitého zobrazovania cien je august 2008.

Čo by mal každý vedieť?

Kedy sa euro zavedie
Konverzný kurz
Eurové bankovky a mince, ochranné prvky
Dôležité dátumy pre výmenu peňazí
Duálne zobrazovanie cien a hodnôt
Automaticky sa prepočítajú peniaze na účtoch, dôchodky, sociálne dávky...

Príjmy a majetok

Mzdy

- zamestnávateľ ich prepočíta na eurá, zaokrúhli presne na centy
- duálne výplatné pásky – od augusta

Dôchodky

- prepočíta sociálna poisťovňa (SP)
- zaokrúhli nahor na desiatky centov
- v septembri informácia – list zo SP o tom, koľko bude dôchodok v eurách

Dávky zdravotného poistenia

- prepočítajú ZP
- MZ SR vydá osobitný prípis o sumách zdrav. poistného v súlade s princípom nepoškodiť občana a s pravidlami o zaokrúhľovaní

Príspevky v nezamestnanosti, sociálne dávky

- prepočítajú úrady práce
- zaokrúhli sa nahor (desiatky centov, niekedy centy)
- informácie o výškach dávok a príspevkov na úradoch práce

Účty v bankách

- prepočíta banka podľa konverzného kurzu

Hospodin mocnosti je s nami... Žalm 46, 8

Národ izraelský, ktorý prežil toľko biedy, utrpenia a potupy od nepriateľov, iste rád počúval slová posmenenia. Takmer celá jeho dejinná púť bola sprevádzaná strachom, ako priamym následkom veľkých skúšok a bolesti. Do jeho beznádejnosti zaznievali nádeje plné slov o útočisti, sile a pomoci. Nikto iný nie je zárukou jeho ochrany ako samotný Boh – Hospodin. Keď sa On dáva za útočisko, vtedy musí z bojazlivého srdca Izraela uniknúť všetok strach a malovernosť. Zrazu ho namiesto strachu ovládlo presvedčenie, že nech príde čokoľvek, akékoľvek veľké katastrofy, nebude sa báť. Veď „Hospodin mocnosti je s nami.“

Vo svojom živote sme sa mnohokrát aj my mohli presvedčiť o tom, že pred zlými zážitkami v našom živote nie vždy je možné uniknúť. To v nás vyvoláva pocit bezradnosti, obavy z budúcnosti, vyvoláva to v nás márnosť nášho snaženia, ba až beznádej. V modernom svete už nemáme možnosť, ktorú mal volakedy človek, že keď bol ohrozený vojnou, mohol sa jej vyhnúť tým, že sa niekde uchýlil a prečkal boj. V mnohých prípadoch to boli hrady, ktoré poskytovali túto možnosť. „Vďaka“ technickému pokroku je náš život ohrozenejší než kedykoľvek v dejinách. Človek je vystavený nebezpečenstvu výbušnej sily megaton výbušnín, ale aj úžasnému ľudskému fanatizmu. O tom sa mohol presvedčiť svet pri útoku na tzv. Dvojčiky v USA. A práve preto sa šíri pocit márnosti, a tým aj túžba po nejakom úniku. Častou cestou úniku je alkohol. Dnešná doba však ponúka aj iné formy opojných a omamných prostriedkov. Sú to tabletky, injekcie, narkotiká. Toto nebezpečenstvo zaklopalo aj na dvere našej krajiny. Ľudia sa odcudzujú spoločnosti, ktorá im nedáva pocit bezpečia, nádeje, zmysel života. Tým konečným únikom je odchod zo sveta samovraždou.

Skoro denne nás o takýchto prípadoch informujú médiá. To je to posledné falošné východisko zo životných ťažkostí. To nás utvrdzuje v tom, že svet nám naozaj pravej ochrany, útočiska nedá.

Jediným skutočným útočiskom je Boh. „Hradom prepevným je nám Boh Jákobov“ – volá žalmista a s ním vyznáva Boží ľud všetkých čias. To je víťazná istota ľudu Božieho. Je to Boh, ktorý zasahuje do dejín a koná v nich, aby pomohol svojmu vyvolenému ľudu. Vrcholný dôkaz, že je so svojim ľudom, poskytol Boh vo svojom Synovi Ježišovi Kristovi. Áno, Boh v Kristovi zmieril svet so sebou. Tu je základ nádeje Božieho ľudu pre všetky časy, to je akoby skalná stena, ku ktorej nedosiahnu žiadne príboje vlnobitia, ktorú nedobyje žiaden nepriateľ. Naši predkovia žili v tomto presvedčení, ba aj zomierali.

Ide teraz o to, či my ľudia dneška máme Boha tak v sebe zakoreneného ako ho mali naši predkovia. Otázkou je, či sme my s Ním, či sme ľuďom, ktorému patrí to slávne zaslúbenie „Hospodin mocnosti je s nami.“ Či ideme s dôverou k Nemu. Lebo len vtedy a jedine vtedy sme s Ním a môžeme čakať Jeho pomoc a vyslobodenie. Ak je nám Boh útočiskom, pomôže aj v časných, terajších trápeniach. Kresťania žijú v tejto spoločnosti s ostatnými ľuďmi. S nimi sa radujú a dúfajú, s nimi sa rmútia a trápia. Avšak ľud Boží má vo svojej viere niečo navyše: má útočisko, ktoré ostatným chýba: Hospodin mocnosti je s nami. Práve tam, kde sa na Boha zabúda, ľudia ľahko prepadnú nervozite. Cirkev Ježiša Krista je skutočnosťou, v ktorej človek žije Kristom chránený – chránený predovšetkým pred zúfalstvom a strachom z nezmyselného osudu. Cirkev je priestorom v ktorom prebýva Boh, je vo vnútri, zatiaľ čo vonku ako hovoria podobenstvá Pána Ježiša je plač a škripanie zubov. Cirkev vo svojich súženiach vytrvá a prekoná ich. Preto sa nebudeme báť keby sa aj vrchy

klátili, aj keby nastúpili živelné nešťastia, ktoré otrasú nielen prírodou ale svetom národov. Ani vtedy sa nemusíme báť. To On zhadzuje pyšných z ich trónov, rozbíja moc mocných. Urobí koniec bojom až do končín zeme. Či svet dnes netúži po tom? Čo je to za svet keď si človek sadá v obavách do auta, vlaku, lode či lietadla či náhodou sa s ním niečo nestane? Nádeje ľudí sú v očakávaní mieru a pokoja. Ale tento túžený pokoj sa nedá dosiahnuť ľudskými bezpečnostnými opatreniami či zmluvami o odzbrojení a podobne. To bude možné len vtedy, keď Boh ovládne náš život, keď zasiahne naše srdcia skutočnou láskou a pokojom. Ľudia sa oddávna snažili bez Boha zriadiť si raj, alebo aspoň kúsok tohto raja. Ale márne. Musí prísť čas, aby sme si všetci uvedomili, že Boh musí byť vyvýšený medzi národmi.

Až sa Boh stane našim útočiskom, potom pomôže aj z našich časných, každodenných starostí. Verme, že všetko je len dočasu, ale Boh je naveky. Potom nemôžeme poprieť, že je dočasné aj to, čo nás možno práve trápi. Raz to skončí. Nežime ale v klamnej a pyšnej sebaistote a tak vlastne v nebezpečí, aby sme nepremeškali čas. Dnešné slová žalmu nás ubezpečujú, že Boh je hradom prepevným, v ktorom sme bezpečne chránení. Je však potrebné, aby sme sa k Nemu utiekali dokiaľ je čas, dokiaľ brána – totiž milosť Božia – nie je zatvorená.

Mgr. Vladimír Pavlík, ev. farár

Predsedníctvo cirkevného zboru informuje

V uplynulom období sme pokrstili: Michala Hollého, Jakuba Nemtušiaka a Elu Máriu Gejdošovou-Dudovú

„Kto uverí a pokrstí sa, bude spasený.“

Slovom Božím a modlitbou si dali požeňať: Vladimír Čukan a Miroslava, rod. Vongrejová, Robert Gejdoš a Janka, rod. Dudová

„Čo Boh spojil, človek nerozlučuj.“

V nádeji vzkriesenia nás opustili:

Ján Jurečka - 70 r.

Anna Staroňová, rod. Dudová - 84 r.

Ružena Veselovská, rod. Križková - 76 r.

Vladimír Lešťan - 77 r.

Marta Ilanovská, rod. Beňová - 82 r.

Martin Agnet - 92 r.

Milan Beťko - 60 r.

Ildikó Slobodanka Pavlíková,

rod. Jakabová - 58 r.

„Ja som vzkriesenie a život... kto verí vo mňa, bude žiť aj keď umrel.“

Oznamuje touto cestou, že konfirmácia v našom cirkevnom zbore bude 6. júla 2008 o 10. hod.

Predsedníctvo cirkevného zboru

V poľskom Krakove stojí slovenská kaplnka

V sobotu 19. apríla privítal upršaný a chladný Krakov už po štvrtýkrát slovenských pútnikov vo Svätyni Božieho milosrdenstva v Lagiewnikoch. Témou púte, ktorú organizuje Rádio Lumen, boli rodičia, deti a vlasť. Poľský kardinál Dziwisz, ktorý bol hosťom na tejto kázni, zdôraznil: „Zdravá rodina znamená zdravú spoločnosť, zdravý národ, zdravú Európu a zdravý svet.“ Na konci bohoslužby kardinál okrem iného povedal: „Nech ti Boh žehná, drahé Slovensko.“

Tento rok bola púť obohatená o významnú udalosť - konsekráciu Kaplnky Sedembolestnej Panny Márie. Jej stavba

trvala dva roky a je vybudovaná v prízemí Svätyně, kde stojí už kaplnka talianska, maďarská, nemecká a ukrajinská. Slávnosti sa zúčastnilo vyše dvadsaťtisíc slovenských pútnikov. Medzi nimi boli aj veriaci z farnosti Okoličné.

Prvé sväté prijímanie

V najkrajšom mesiaci roka prijímajú deti Eucharistického Spasiteľa. Prvá májová nedeľa bola pre viaceré rodiny okoličianskej farnosti veľkým sviatkom. V tento deň pristúpilo dvadsaťšesť detí k prvému svätému prijímaniu. Hoci počasie nebolo žižlivé, predsa srdiečka detí hrialo prijatie Pána Ježiša. Z našej obce zažila túto radosť Miška Piatková spolu so svojou rodinou. Všetkým srdečne blahoželáme a prajeme, aby im spomienka na tento deň nevymizla z pamäti.

Hedviga Šarafinová

Predišli nás do večnosti

Otče môj, ak nie je možné, aby ma minul tento kalich a musím ho vypíť, nech sa stane Tvoja vôľa.

So zármutkom v srdci, ale v nádeji vzkriesenia sme sa dňa 15. mája 2008 rozlúčili s milovanou manželkou, mamou, starou mamou a príbuznou

Ildikó Slobodanka Pavlíkovou, rod. Jakabovou.

Odišla od nás k svojmu Pánovi vo veku 58 rokov. Ďakujeme Pánu Bohu za jej príkladný a starostlivý život, za usilovnú prácu a ochranu, ktorou nás počas svojho pobytu v Závažnej Porube zahŕňala.

S vďakou sa skláňame jej pôsobeniu v domácom evanjelickom spevokole Fidelitas i spevokole Tatran. Manžel **Vladimír Pavlík**, ev. zborový farár, synovia **Vladimír** a **Marek** s rodinami ďakujú za slová útechy i modlitby.

Dobrý boj som dobojovala, beh dokonala, vieru zachovala. Už mi je pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, ten spravodlivý sudca.

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že dňa 25. marca 2008 v 82. roku života nás navždy opustila

Marta Ilánovská, rod. Beňová.

Naša drahá zosnulá bola zakladajúcou a prvou predsedníčkou domácej Jednoty dôchodcov, patrila k prispievateľom Porubských novín, Evanjlického posla spod Tatier a ďalších periodík celoslovenského významu. Túto službu obetavo a s láskou vykonávala dlhé roky. Synovia s rodinami ďakujú za všetky prejavy sústrasti a kvetinové dary.

Bude nám chýbať

V mene Cirkevného zboru v Závažnej Porube sa lúčime s našou sestrou Pavlíkovou a chceme jej poďakovať za vyše dvadsať spoločne prežitých rokov v kruhu našich veriacich. Veď nedeľu čo nedeľu prichádzala do chrámu a jej pekný spev na oslavu nášho Pána bol pre nás posilou a istotou. Tento dar, ktorý dostala do vienka, naplno rozvila v našom cirkevnom spevokole Fidelitas. Svojím sólovým spevom obohatila svadobné obrady. Jej miesto zostáva prázdne.

Na manželku duchovného pastiera sú kladené vysoké nároky. Musí byť tolerantná, chápací, trpezlivá, obetavá a byť oporou svojho manžela v dobrých i ťažkých chvíľach. Takú sme ju poznali aj my. Nikdy nedala na sebe poznať únavu, starosti, choroby, ba naopak stále rozdávala milý úsmev, optimizmus, prívetivé slovo. Mala pochopenie a otvorenú náruč pre detičky, konfirmandov a všetkých, čo u pána farára hľadali pomoc a útechu.

A nakoniec osobné vyznanie: keď som sa po chorobe vrátila opäť do chrámu, „pani farárka“, ako sme ju familiárne volali, ma úprimne objala a povedala: „Chýbali ste nám, aj vaše básničky.“ A tak sa lúčim slovami: „Budete nám všetkým chýbať.“

Mgr. Dana Kulháva,
presbyterka

BÁSNE

KATARÍNA DEVEČKOVÁ
rod. STAROŇOVÁ

Odchody

*Keď sa zima zjarí
a prichádza marec,
porekadlo vraví:
Poberaj sa, starec !*

*Pobrali sa. Išli.
Za svetlom v zástupe
vidieť Tvoju tvár.*

*V srdcia blízkych žiaľ,
na cimiteri kríž.*

K Tebe ó, Bože, blíž!

Je čas

*Oprelo sa slnko mocne o lavičku .
Je čas na prechádzku je čas pre Zuzičku.*

*Je čas počuť ticho a srdiečka hlas.
Je čas pre pesničku čo vyvrela z nás.*

*Máličko je veľa. Krehký dotyk viac.
Zbohatla som, Zuzka. Je ďakovať čas.*

Spomienky sú rajom, z ktorého nás nikto nevyženie

„Pani učiteľka, vy ste ma učili v tretej základnej,“ takto ma nečakane oslovil rozjarený maturant so stužkou nádeje na klope saka. Bol to môj žiak zo Závažnej Poruby.

Ožili vo mne spomienky na „učiteľovanie“ v tejto írečitej liptovskej dedinke voňajúcej sviežim oparom a nízkotatranskou vôňou po celý rok.

I po desiatkach rokov mihajú sa mi v srdci i myslí rozjasené i ustráchané očká tretiakov Palka, Petra i Lucie inšpirujúcich ma rozpovedať tragický príbeh mladých ľudí, ktorých spájal nežný cit. Spomínam i na Tomáška, vedychtivého Matka, ktorý sa často hlásil o slovo. Mnohí z nich uleteli vo svet šíry (Palko, Tomáš) za poznávaním neznámych tajuplných svetov. No všetci sa radi a s láskou vracajú domov, lebo každý máme svoju svätýňu, je to náš rodný kraj. Ako modlitba znelo vyznanie bývalej žiačky z lyžovačky v USA, že je tam pekné, ale nie tak krásne, ako u nás v Liptove. To je krásne vyznanie lásky i obdivu rodnej zemi.

Držím vám palce

Po čase ma opäť inšpirovala „ZÁVAŽNÁ“. Bolo to stretnutie s Erikom Mackom, žiakom Evanjelickej školy, vekom patriaceho do kategórie pravňukov (po Adamovi a Eve). V príjemnom prostredí pri fontáne som s týmto chlápätkom-inteligentným predebatovala takmer hodinu. „O čomže sa môže prababička rozprávať s pravňúčikom? Neuveríte, v zmysluplnom rozhovore, o jeho rodnej Porube, o rodičoch a o škole.“ Tanečník a spevák z Ludkinho Ďumbiera tak zanietené hovoril o speve a hudbe, že sa mu iste splní spievať a tancovať raz profesionálne. „Držím Ti palce, Erik...“

„Vadovickovci, Migaľovci, Štrkolcovci, Jurečkovci, Pavlíkovci a pán starosta Baráni iste kypíte hrdosťou, že spev, muzika i ľudové umenie, ktoré je u vás priam srdcovou záležitosťou, nepadne do zabudnutia, ale ostane Zlatým fondom pokoleniam.“

Bolo mi cťou, že jednou učiteľskou stanicou bola aj ZŠ v Závažnej Porube, kde som v inteligentnom kolektíve pani riaditeľky Milotky Vadovickej prežila ducha povznášajúce chvíle, umocnené nielen chápanými a disciplinovanými žiakmi, ale aj objektívnymi a inteligentnými rodičmi a tolerantnými občanmi.

Čítať Porubské noviny je pre mňa kultúrno-spoločenským i duchovným obrozením, ale aj poučením. Konštatujem, že autori článkov, ale hlavne šéfredaktor Dr. Dušan Migaľa, môže tromfnúť aj Juraja Hrabka.

Máte ešte dar vzácny. Perlou, pýchou i hrdosťou je váš, vlastne všetkých nás, MAJSTER duchovno-poetických skvostov pán MILAN RUFUS.

Požehnaj Ho, Bože, dobrým zdravím a dlhovekosťou! Z úprimného srdca to prajem
učiteľka Zuzana Kubániová z Demänovej
Demänová - máj 2008

Svätá zem - zem Ježišova

Izrael. Je to malý štát asi ako Slovensko. Má okolo 7 mil. obyvateľov a tri svetové náboženstvá: židovské asi 82%, moslimské-14% a kresťanské asi 2,5%, ostatok iné vierovyznania. Pre nás kresťanov je to krajina Ježiša Krista. Tu sa narodil, žil a zomrel. Poznať aspoň čiastočne tieto miesta mi umožnila farská púť od 7. do 17. novembra 2007.

Jaskyňa Požehnaní

Púť organizovala cestovná kancelária AWE-TOUR. Odlet z Bratislavy bol o 9. hod. Pristátie v Tel Avive popoludní asi o 12:30 hod. nášho času. Tam sme si pripočítali 1 hodinu. Privítalo nás pekné teplé počasie s miernym vetrikom. Na letisku bol pristavený autobus, ktorým sme sa v Izraeli presúvali počas osemdňového pobytu. Prvé miesto, ktoré sme navštívili cestou z letiska bolo mesto Ain Karem. Spája sa so životom sv. Alžbety, Zachariáša a Jána Krstiteľa. Z Lukášovho evanjelia (Luk. 1,39-40) je známa udalosť, kedy Mária navštívila svoju príbuznú Alžbetu a pobudla u nej asi tri mesiace. Navštívili sme tu dva kostoly. Prvý chrám sv. Jána Krstiteľa. Je v ňom jaskyňa Požehnaní, ktorú považujú za miesto narodenia Jána Krstiteľa. Pod oltárom je mramorová hviezda s latinským nápisom: „**Tu sa narodil predchodca Pána.**“

Na skalnatom kopci stojí kostol Navštívenia. V krypte kostola je jaskyňa, v ktorej Alžbeta vítala Pannu. Pri jednej stene je kameň s odtlačkom tela malého dieťaťa. Traduje sa, že tam Alžbeta ukrývala Jána pred Herodesovými vojakmi. Je tu stena, na ktorej sú tabule Máriinho chválospevu **Velebí duša moja Pána...** Sú napísané v 41 jazykoch, medzi nimi i v slovenčine. Vnútorne steny zdobia fresky, ktoré predstavujú stretnutie Márie s Alžbetou. Odtiaľto sme sa presúvali do Betlehema, ktorý nám na päť nocí poskytol ubytovanie. Ráno naša cesta viedla na Pole pastierov. Je to predmestie Betlehema. Na tomto mieste anjeli oznámili pastierom správu o narodení Ježiša (Luk.2,8-12). Stojí tu kaplnka Pastierov. Má podobu beduínskeho stanu. V nej sú tri vzácne fresky, ktoré predstavujú narodenie Ježiša, anjelské zvestovanie tejto udalosti pastierom a pastierov na ceste k Betlehemu.

Betlehem

Z poľa pastierov naša cesta viedla do Betlehema. Betlehem - Dom chleba. Vo vykopávkach sa našli pozostatky mlynov a pekární. Ľudia, ktorí smerovali do púšte cez Betlehu, si tu kupovali zásoby chleba. Odtiaľ názov Dom chleba. V Betleheme sa narodil kráľ Dávid i Ježiš Kristus. Miesto, kde sa Pán Ježiš narodil patrí medzi najsvätejšie miesta kresťanov. Tu stojí bazilika Narodenia Pána. V nej sa nachádza jaskyňa Narodenia s oltárom, pod ktorým je strieborná štrnásťpá hviezda s latinským nápisom: Tu sa o Márie Panny narodil Ježiš Kristus. Po bokoch sú ďalšie dva oltáre. Oltár Jasličiek- miesto kde mal byť po narodení uložený Ježiš. Druhý je oltár Mudrcov. Ten stojí na mieste, kde traja králi zložili hold Božiemu synovi. Vchod do baziliky je veľmi nízky, asi 130 cm. Sú to dvere Pokory. Každý, kto do baziliky vstupuje, musí sa skloniť. Dvere boli pôvodne oveľa väčšie, ale v 17. storočí boli zmenšené, lebo do kostola vchádzali moslimovia na koňoch i ťavách. Vnútrajšok baziliky rozdeľujú štyri rady mohutných stĺpov. Z jaskyne Naro-

• Betlehem

denia sme sa podzemnými priestormi dostali do kostola sv. Kataríny, z ktorého je každoročne cez satelit vysielaná polnočná svätá omša do celého sveta.

V podzemí sa ešte nachádza jaskyňa sv. Jozefa, jaskyňa Neviniatok, ktoré dal Herodes zabiť a jaskyňa sv. Hieronyma. V nej Hieronym preložil Bibliu do latinčiny zvanú Vulgata. Strávil tu posledných 35 rokov života. V blízkosti je pozoruhodná jaskyňa Mlieka. Je vykopaná do bieleho tufu a pomenovaná podľa legendy. V nej sa sv. rodina skrýla pri úteku do Egypta pred Herodesom. Pri dojení Ježiška kvapka mlieka padla na skalu, ktorá úplne zbelela. Putujú do nej matky, aj moslimské, ktoré prosia Pannu Máriu o dar života aj o dostatok mlieka.

Jordán a Jericho

Ďalšie naše putovanie smerovalo do Jardenitu a tam k rieke Jordán. Každý kresťan vie, že v nej bol pokrstný Ježiš Kristus. My pútnici sme si tu obnovili krstné sľuby a symbolicky dali poliať hlavy vodou z Jordánu. Videli sme tam krst baptistov, ktorí sa v bielom rúchu ponárali pod hladinu rieky, kde zotrvali niekoľko sekúnd.

Nasledujúce zastavenie bolo v Jerichu. Je to jedno z najstarších miest sveta. Osídlené bolo už asi 7800 rokov pred Kristom. Známý je príbeh z evanjelia o Zachejovi (Luk.19,1-6). Tu sme videli figovník starý asi 2000 rokov. Pod ním na skale je mozaika znázorňujúca Zacheja na strome. Jericho leží v úrodnej oáze v skalnatej Júdskej púšti, kde ešte i dnes žijú beduíni, pasú ovce, kozy a žijú veľmi primitívne v chatrčiach. Sú úplne negramotní. Júdska púšť pripomína mesačnú krajinu. Sú to nekonečné plochy kopcov a prepahlísk. Nad Jerichom sa vypína hora Pokušenia. Na nej sa Ježiš 40 dní postil potom, ako ho Ján Krstiteľ v Jordáne pokrstil. Na spomenutej hore ho

• Hora pokušenia

diabol pokúšal, ako je to napísané v evanjeliu (Mat.4,1-4 a 8-11). Cestou naspäť sme sa kúpali v Mŕtvom mori. Jeho voda je sedemkrát slanejšia ako v iných moriach a jeho hladina je 410 m pod úrovňou Stredozemného mora.

Kána a Kafarnaum

Ďalšie zastavenie bolo v mestečku Kána, čo znamená dedina nevesty. Leží na ceste medzi Nazaretom a Tiberiadskej jazere. Tu Ježiš vykonal prvý zázrak, keď na svadbe premenil vodu na víno. Udalosť opisuje evanjelista Ján (2,1-11). Na základoch domu, ktorý bol pravdepodobne domom, kde sa konala spomínaná svadba, stojí kostol postavený z bieleho pieskovca. Nad hlavným oltárom je obraz, ktorý znázorňuje Ježiša, jeho matku a svadobných hostí. V tomto chráme si manželia pútnici obnovujú manželské sľuby. V našej skupine bolo takýchto párov sedem. V kostole je krypta, v ktorej sú uchované autentické nádoby na vodu zo spomínanej svadby.

Ďalšie zaujímavé miesto bolo Kafarnaum. V ňom Ježiš dlhodobo pôsobil a často je spomínané v evanjeliách. Urobil v ňom veľa zázrakov. Napríklad uzdravil porazeného, vzkriesil Jairovu dcéru, uzdravil Petrovu svokru a mnohých iných. Obyvateľom Kafarnauma dal výstrahu pre ich nevďačnosť a predpovedal skazu mesta. Najvýznamnejšou pamiatkou sú zbytky starovekej synagógy. Dnes sú tu rozvaliny spôsobené zemetrasením a vojnou. Ježišova predpoveď o skaze mesta sa splnila. Najdôležitejším miestom sú základy domu Petra a Ondreja. Nad nimi stojí chrám sv. Petra. Má kruhovitý tvar a je takmer celý zo skla. Z neho je vyhliadka na celé okolie aj na Genezaretské jazero. Za poplatok 5 USD sme malo možnosť previezť sa po jazere na loďke, ktorá pripomína loďku z čias Ježiša Krista.

Hora Blahoslavenstiev

Neďaleko Genezaretského - Galilejského jazera je miesto, ktoré sa nazýva Tabgha, čo znamená „7 prameňov“. Pozoruhodnosťou sú tu dva kostoly. Je to bazilika Rozmnoženia chlebov a rýb. Pod oltárom je skala, na ktorej podľa tradície sedel Pán Ježiš, keď rozmnožil päť chlebov a dve ryby. Udalosť opisujú všetci štyria evanjelisti. Pred oltárom je mozaika, ktorá znázorňuje kôš s chlebami a dve ryby. Druhý kostol je chrám Primátu sv. Petra. Od najstarších dôb tu stojí skala s názvom Mensa Christi - Kristov stôl. Hovorí sa, že na tejto skale Ježiš ustanovil Petra za hlavu cirkvi slovami: „Pas moje ovce“ (Ján 21,1-17). Skala je vo vnútri kostola pred hlavným oltárom.

V lokalite Tabgha je pahorok s názvom Hora Blahoslavenstiev. Aj na nej stojí kostol pomenovaný podľa udalosti, keď Ježiš oznámil zástupu ľudí blahoslavenstvá. O tejto udalosti hovorí evanjeliista podľa Matúša (5,1-16) a Lukáša (6,20-49). Kostol má osem okien, na ktorých sú začiatky textu 8 blahoslavenstiev. Zvonica chrámu má tvar oktagonály.

Pre kresťanov má veľký význam Hora Tábor. Na nej sa podľa Nového zákona uskutočnilo Premenenie Pána. Od Nazareta je vzdialená 9 km. Vysoká je 588 m a 400 m nad okolitou krajinou. Z nej je nádherný pohľad na okolie. Na vrchole Hory stojí bazilika Premenenie Pána. Nad hlavným oltárom je prekrásna zlatá mozaika, ktorá zobrazuje túto

udalosť. V strede vznášajúci sa Pán a po stranách na oblakoch Eliáš a Mojžiš s Desatorom a pod nimi Peter, Jakub a Ján.

Na východnom úbočí Olivovej hory sa nachádza Betánia. Tu žil Lazár so svojimi sestrami Máriou a Martou. Z evanjelia známy príbeh o vzkriesení Lazára, ktorý bol už štvrtý deň v hrobe (Ján 11, 1-44). V Betánii stojí Lazárov chrám. Ako v iných kostoloch, tak i v tomto, sú mozaikové výjavy hrobu Lazára s anjeli, povolávanie Lazára z hrobu a rozhovor Ježiša so sestrami. V podzemí vo vápencovej skale je vysekaný Lazárov hrob.

Nazaret

Nazaret v preklade znamená kvet. Rozprestiera sa na zelených pahorkoch neďaleko od Tiberiadskeho jazera. Mesto je pomerne moderné a nevelké. Je to miesto Ježišovho detstva i mladosti. Žil tu dvadsať rokov. Turistov láka najmä bazilika Zvestovania. V nej je jaskyňa, v ktorej mal anjel oznámiť Panne, že sa stane matkou. Ďalšou pamiatkou je chrám sv. Jozefa. Pod kostolom boli objavené staršie stavby, ktoré podporujú mienku, že tu bola Jozefova dielňa. Zaujímavý je i kostol sv. Gabriela a studnica Panny Márie, o ktorej apokryfné evanjeliá hovoria, že pri nej archanjel Gabriel oznámil Márii, že bude matkou. Nazaret má zaujímavé úzke uličky, v ktorých vládne čulý obchodný ruch s množstvom tovaru od výmyslu sveta.

Jeruzalem

Na záver som si nechala Jeruzalem, mesto s množstvom historických pamiatok. V preklade je to mesto pokoja, ale pokoj tu nikdy nebol. Za svojej histórie bolo 36-krát dobyté a 17-krát úplne zrovnané so zemou. Má množstvo historických pamiatok. Začnem Olivovou horou. Z nej je nádherný pohľad na celé mesto. Návšteva pamiatok na nej začína kostolom Pater noster. Vstupné nádvorie aj chrám je zdobený keramickými tabuľami s textom modlitby Otče náš vo viac ako 80-tich jazykoch, vrátane slovenského. Pokračujeme kostolom Dominus flevit- Pán zaplakal. Tento chrám má podobu slzy. Pripomína chvíle, keď tu Pán predpovedal učeníkovi skazu Jeruzalema a pritom plakal (Luk. 19,41-44).

Ďalšie vzácne miesto je bazilika Agónie. Stavbu financovalo 16 národov, preto sa nazýva aj Chrám národov. Interiér je tmavý, čo má vyjadriť Ježišovu úzkosť, keď sa modlil pred

• Jeruzalem

smrťou. Na dlažbe pred oltárom je skala, na ktorej sa podľa tradície Pán Ježiš krvou potil (Luk. 22,39-46). Okolo skaly je trňová koruna z tepaného železa. Mozaika nad oltárom predstavuje Krista v agónii utešovaného anjelom. Mozaiky po stranách predstavujú Judášov bozk a zatknutie Ježiša. Vedľa baziliky je Get-

semanská záhrada, kde sa Pán Ježiš chodieval modliť. Rastie tu osem olív z čias Pána Ježiša.

Tvar krypty vytesanej do skaly má chrám Hrobu Panny Márie. Predpokladá sa, že je to miesto, kde bola Panna Mária pochovaná a odtiaľ bola aj s telom vzatá do neba. Sú tu aj hroby rodičov Panny Márie a sv. Jozefa.

Pod Olivovou horou je údolie Cedron. Po jeho stranách sú cintoríny. Pod hradbami mesta je moslimský, dolu v údolí kresťanský a na úpätí Olivovej hory je židovský. Je to najväčší a zároveň aj najdrahší židovský cintorín na svete. Tam by chcel byť pochovaný každý Žid. Podľa ich vierouky príde Mesiáš cez Olivovú horu od východu do údolia Cedron k chrámovému pahorku, aby obnovil chrám a Jeruzalem a aby súdil svet. Pochovaní na týchto miestach budú vzkriesení prví a budú sprevádzať Mesiáša do chrámu.

Kalvária

Trasa Via dolorosa- Cesta utrpenia alebo Via crucis- Krížová cesta. Vedie od miesta obžaloby a odsúdenia až na Golgotu. Je to úzka ulička dnes plná obchodov a bazárov. Každý piatok popoludní kráča po nej procesia františkánov. Má 14 staníc. Prvé dve sú v pevnosti Antónia, ďalších 7 je v uličke a 5 posledných zastavení je v bazilike Božieho Hrobu.

Bazilika Božieho Hrobu je najsvätejšie miesto pre kresťanov. Tu bolo dovŕšené dielo Pána Ježiša- potupná smrť, aby vykúpil človeka. Chrám je postavený nad miestom popravy a hrobu Pána. Pôvodne to bol kameňolom a miesto popráv za hradbami mesta. Kopec mal vzhľad lebky, v hebrejčine Golgota (Ján 19, 16-17). Bazilika patrí 6 cirkvám, ale kľúče od vstupnej brány vlastní moslimská rodina. Na vrchole Kalvárie pod oltárom a sklom vidieť kameň, kde stál Kristov kríž. Pod oltárom je otvor, cez ktorý sme sa dotýkali kameňa, kde bola päta kríža. V pozadí sa vypína kríž s ikonou Krista a po stranách ikona Božej Matky a sv. Jána v životnej veľkosti. Pod Kalváriou oproti vchodu do baziliky je doska z lešteného ružového vápenca. Na nej bolo Ježišovo telo pomazané a pripravené do hrobu (Ján 19, 39-40). Každý deň ju natierajú voňavými olejmi. Pútnici majú možnosť sa jej dotýkať. Neďaleko dosky je kaplnka s hrobom, kde uložili Ježišovo telo. Má dve časti. Prvá je kaplnka anjela. V nej je časť kameňa, ktorým bol hrob zakrytý a predpokladá sa, že na ňom stál anjel, keď oznamoval ženám zmŕtvychvstanie (Marek 16,5). Z tejto kaplnky sa vchádza nízkym vchodom 1,33 m do druhej kaplnky, kde sa pod mramorovou doskou, ktorá chráni hrob, nachádza jaskyňa autentického hrobu Pána.

Večeradlo

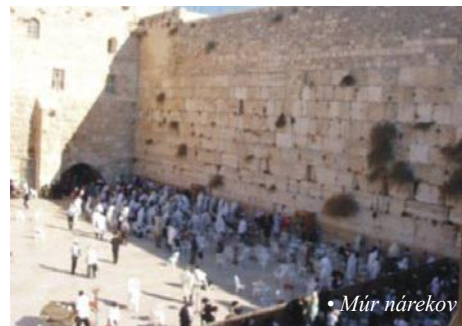
Keď vstúpime do suterénu baziliky a zostupujeme ešte nižšie, ocitneme sa v cisterne, kde sekali kamene na stavby Jeruzalema. Do tejto cisterny hádzali priečne ramená krížov. Sem hodili aj rameno Kristovho kríža. Na jeho objavení ma zásluhu sv. Helena, matka cisára Konštantína Veľkého.

Ďalšie dôležité miesto vo Svätej zemi je Večeradlo. V ňom sa konala posledná večera (Marek 14,17-25). Pán Ježiš tu ustanovil Eucharistiu, sviatosť kňazstva a sviatosť zmierenia. Tu umýval apoštolom nohy, zjavoval sa im po zmŕtvychvstaní, zoslal Ducha Svätého a apoštoli si tu zvolili Mateja miesto Judáša.

S Večeradlom susedí kostol Usnutia Panny Márie. Je dvojpodlažný. Dolu je krypta v tvare kruhu. V nej je katafalk, na ktorom leží socha Panny v životnej veľkosti z tmavohnedého čerešňového dreva. Tvár aj ruky sú zo slonoviny. Vedľa katafalku horia sviece.

Múr nárekov

Na Hore Sion sa nachádza hrobka kráľa Dávida. Je to mohutný kamenný sarkofág zahalený do červenej látky s Dávidovou hviezdou. Traduje sa, že je to miesto, kde bol Dávid pochovaný. Vstup do hrobky je pre mužov a ženy oddelený stenou. Muži môžu vchádzať len s čiapkou na hlavu, ktorú dostanú pri vstupe. Toto miesto spolu s Múrom nárekov je pre židovské vierovyznanie najuctievanejšie miesto. Slúži ako náboženské centrum židovstva. V prevádzke je celých 24 hodín, lebo Židia stále očakávajú príchod Mesiáša. Tu oplakávajú zničenie slávneho Jeruzalemského

• Múr nárekov

chrámu. Múr nie je pôvodná stena chrámu, ale hradba, ktorá spevňovala chrámové návršie. Spodné kamene vážia 10 ton, niektoré i 100 ton. Nie sú spájané maltou. Sú pôvodné a veriaci vkladajú do štrbín listky s prosbami i modlitbami. Aj Múr nárekov je rozdelený stenou na mužskú a ženskú časť.

Nad Múrom nárekov na Chrámovej hore sa nachádza Skalný chrám nazývaný aj Omarova mešita. Vchod do nej nám moslimovia neumožnili. Tu sa odohral príbeh o Abrahámovi a Izákovi.

Múzeum zrna

Dni sa rýchlo mňali a nám nastal čas odchodu. Posledné dve noci sme spali v Nazarete v starom hoteli Gabriel. Jeho súčasťou je kostolík, v ktorom sme ráno pred odchodom mali poslednú sv. omšu. Po nej nás autobus viedol do Tel Avivu na letisko. Cestou sme sa ešte zastavili na hore Karmel. Je tam kláštor a kostol karmelitánov, nazývaný Stella maris- Hviezda morská. Odtiaľ bol pekný pohľad na mesto a Stredozemné more, kde je aj najväčší prístav Izraela. Na úbočí hory leží mesto Haifa najpriemyselnejšie centrum Izraela. Je tu múzeum zrna- jediné na svete. Pozoruhodné sú visuté perzské záhrady, ktoré sú považované za jeden z divov sveta.

Po tejto prehliadke sa nám púť vo Svätej Zemi definitívne skončila a v popoludňajších hodinách sme sa lietadlom Boeing vydali na 2520 km dlhú cestu späť do Bratislavy. Vzdialenosť medzi Tel Avivom a Bratislavou sme prekonali za 3,40 hod.

A čo dodať na záver? Kto má možnosť, nech túto krajinu navštívi. Pobyt na autentických miestach, kde sa pohyboval Ježiš Kristus, žiadne médium nenahradí.

Hedviga Šarafinová

Lubomír Kováč vydáva štvrtú básnickú zbierku **Zo stromu poznania**

Lubomír Kováč napísal prvých pár básní ako sedemnásťročný. „Vtedy som písanie poézie ešte nepovažoval za také dôležité, nepripisoval som mu žiadny význam. Písal som len tak, pre seba a svojich najbližších. Dal som ich prečítať kamarátom,“ hovorí o svojich básnických začiatkoch.

Majster Slovenska

Poézii sa potom dvadsať rokov nevenoval, lebo mal iné záujmy. „Venoval som sa športovým aktivitám. Dlhú dobu som robil atletiku v Slávii UK Bratislava. Neskôr ma zaujalo vzpieranie, v ktorom som reprezentoval bratislavský klub Dunajplavba a bol som aj členom Armádného strediska vrcholového športu Dukla Banská Bystrica. Hrával som tiež volejbal a zúčastnil som sa niekoľkých pretekov v zjazdovom lyžovaní,“ dozvedeli sme sa od Lubomíra Kováča. Pripomeňme, že v polovici osemdesiatych rokov minulého storočia sa stal majstrom Slovenska vo vzpieraní a s volejbalovým družstvom Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského (FTVŠ UK) v Bratislave skončil na akademických majstrovstvách vtedajšej Česko-slovenskej republiky na treťom mieste. Rekreačne sa Lubomír Kováč venoval ešte aj plávaniu a hádzanej. Všestranný športovec po stredoškolskom štúdiu na všeobecno-vzdelávacej škole v Liptovskom Mikuláši, ktorú po presťahovaní dokončil v Martine, vyštudoval na FTVŠ UK v Bratislave telesnú výchovu a pedagogiku. Po skončení vysokoškolského štúdia pracoval ako asistent telesnej výchovy na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Tam pracoval do roku 1986, keď odišiel zo zdravotných dôvodov do dôchodku. Vrátil sa do Závažnej Poruby, kde s matkou a bratom žije dodnes.

Športovaním si mučil telo

Zaujímalo nás, ako sa Lubomír Kováč dostal opäť k písaniu básní. „Dostal som sa do situácie, keď som si uvedomil, že by bolo treba urobiť niečo aj pre druhých, nielen pre seba. Tak som sa rozhodol, že začnem písať. Povedal som si, že nielen pánom farárom sa treba vypovedať, ale o svoj vnútorný svet sa treba podeliť aj s ľuďmi, o ktorých mám tušenie, že by sa mohli poučiť aj z mojich chýb. Tak sa o to snažím vyše dvadsať rokov, odkedy sa opäť venujem písaniu básní,“ dozvedeli sme sa od Lubomíra Kováča.

A aké vlastné chyby mal pán Lubomír na mysli? „Doslova som si športovaním mučil telo. Týral som sa športom. Najmä pri vzpieraní to bolo najvypuklejšie. Pretože pri ňom bolo treba dodržiavať prísne stravovanie, zhadzovať kilogramy, niekedy vôbec nejst. A bolo treba podávať výkony. Prišiel som na to, aj keď dosť neskoro, lebo som si bibliu prečítal až neskôr. Vlastne, až keď som začal písať. Až v nej som sa dočítal, že apoštol Pavol hlásal, že telesné cvičenie príliš duchu nepomáha. Rozhodol som sa teda, že si posilním ducha a vrátil som sa k svojim starým koníčkom: recitácii, spevu a k starej láske - písaniu básní.

Aj v prípade Lubomíra Kováča platí, že stará láska nehrdzavie. Vyšli mu totiž už tri zbierky básní: Nad životom v roku 2002, Spoveď o rok neskôr a v roku 2006 zbierka Pod hviezdami. Štvrtá zbierka básní, Zo stromu poznania, by mu mala vyjsť v jeseni tohto roku. Napísal do nej 58 básní. „Básne v nej budú mať náboženskú tematiku a bude sa predávať na katolíckej fare,“ poznamenal autor. Hotových má aj vyše šesťdesiat básní pre deti do piatej básnickej zbierky, pripravené sú k nim aj farebné ilustrácie od akademického maliara Mladena Gugu a Jána Šmeringaia. Ak sa nájdú sponzorské peniaze, vydal by som aj knižku o zvieratkách,“ zamýšľa sa nad budúcnosťou Lubomír Kováč, ktorý napísal aj divadelnú hru. Je zo súčasného dedinského prostredia, má tri dejstvá a napísal ju pre osem postáv.

Chcel oživiť divadlo v obci

„Chcel som, aby ju zahráli divadelní ochotníci v Závažnej Porube. Kedysi tam bolo vynikajúce ochotnícke divadlo s dlhoročnou tradíciou, žiaľ, už zo pätnásť rokov v obci nefunguje. Pred tromi rokmi bolo sté výročie od zahraniť Urbánkovej divadelnej hry Kamenným chodníčkom, ktorú režíroval môj starý otec Matej Kováč. Myslel som si, že pri tej príležitosti mohli v obci zahrať moju hru. Chcel som tak oživiť divadelnú tradíciu, žiaľ, nevyšlo to,“ spomína Lubomír Kováč. Divadelnú hru chce ešte prepracovať. Ktovie, možno si ju v budúcnosti ešte budeme môcť pozrieť.

Nie všetci zrejme vedia, že Lubomír Kováč, ktorý 8. mája oslávi šesťdesiate narodeniny, je bratrancom slovenského básnika Milana Rúfusa. Po kom v rodine zdedili talent? „Ktovie. Starý otec písal do novín, režíroval divadlá. Stará mamka vedela zaujímavu rozprávať krásne rozprávky. Z tej odnože je aj Milan Rúfus. Vzťah k muzike som zasa zdedil po mamkinom starom otcovi,“ odpovedal.

Činky Majstra nenadchli

Majster Milan Rúfus je od Lubomíra starší o 20 rokov. „Od detstva bol náš Milko chorľavý, myslel som si, že by mu telesný pohyb mohol pomôcť pozbierať telo. Keď mal asi štyridsiatku a ja dvadsať rokov, pokúsil som sa ho pritiahnuť k športu. Vtedy som sa ešte športu naplno venoval. Doniesol som mu jednoručné činky nakladačky. Ale ostalo len pri pokuse. Hoci vtedy hrával volejbal, posilňovanie ho nenadchlo, nemal k nemu vzťah,“ prezradil nám Lubomír Kováč. S Milanom Rúfusom, ktorý tiež pochádza zo Závažnej Poruby, ale už roky žije v Bratislave, nie sú veľmi v kontakte. „Raz, dva razy do roka mu zatelefonujem, ale to je všetko. Recitujem

však jeho básne na tradičnom podujatí Štebot v rodnom hniezde k výročiu jeho narodenín vždy v decembri“ vyjadril sa Lubomír Kováč, Raz naspamäť recitoval báseň List jednej žene zo zbierky Milana Rúfusa Až dozrieme. Bol to brilantný výkon, veď báseň má šesť strán textu a Lubomír ju spamäti recitoval skoro pätnásť minút. A bez jediného zaváhania. „Mal som vtedy nervy, aby som nezabudol text. Nemal som totiž pri sebe ani zbierku, z ktorej tá báseň bola. Ale, našťastie, zvládol som to.“ Pýtali sme sa, či si báseň Lubomír ešte pamätá. „Veru, viem ju, ale pre istotu by som si na vystúpenie zobral aj zbierku Až dozrieme.“

Plánuje fotiť ruskou mašinou

Vrátime sa ešte k tvorbe Lubomíra Kováča. Akými princípmi sa riadi pri písaní básní? „Princípy básnika charakterizuje v tvorbe pravdivosť. Úprimnosť k sebe. Ak je básnik úprimný k sebe, je aj k druhým. A keď tento spôsob tlmočenia verne dodrží, môžu sa jeho básne stať príťažlivé aj pre tých, ktorí ich čítajú. Myslím si, že je dobré, keď sa básnik pred tým, ako ide písať básničku, pomodlí aspoň krátku modlitbu v intenciách svojej viery. Či už je kresťan, moslim, budhista alebo vyznáva inú vieru.“

Lubomír Kováč sa pri písaní inšpiruje ľuďmi okolo seba, deťmi, prírodou. Ako však hovorí, keď mu vyjdú tie básnické zbierky, ktoré už má pripravené, s písaním plánuje prestať. „Ak budem mať peniaze na vyvolávanie filmov a robenie fotografií, chcem sa venovať fotografovaniu,“ hovorí o svojich plánoch. „Ale veď dnes sa už fotografuje digitálnymi fotoaparátmi a pritom netreba vyvolávať filmy,“ namietame. „Ja mám doma starú ruskú mašinu, ktorá je na klasické filmy. Robí vraj kvalitné fotografie, preto sa s ňou chcem bližšie zoznámiť. Horšie je, že mi nik nevie poradiť, lebo dnes s takým fotoaparátom už nikto nefotografuje. Ale dúfam, že prídem na to, ako s ním narábať. Chcem to skúsiť. Buď na to budem mať, alebo nie. Takže ešte neviem, či sa mi to podarí.“

Našou poslednou otázkou bolo, že ak sa pán Lubomír pred písaním básní modlí, či sa prestane modliť, keď už básne prestane písať. Alebo sa pomodlí pred každým stlačením spúšte na tej ruskej mašine? „Keď prestanem písať, prestanem sa aj modliť,“ povedal s úsmevom a v očiach mu opäť zaihrala taká šibalská iskra, ako počas celého nášho stretnutia.

EVA PETRANOVÁ, MY – Liptov

• • •

Prvú básnickú zbierku Lubomíra Kováča, Nad životom, predstavoval Ivan Laučík. Vyzdvihol spôsob vyjadrovania a úroveň metafory autora. Povedal, že ak počúvame spievajúce vtáčky, nie je dôležité, ktorý sedí na vyššom a ktorý na nižšom konári. Hlavná vec, že spieva.

Milan Rúfus o básňach L. Kováča: „Nehovorím, že navráta diery do slovenskej literatúry. Ale je to jeho spôsob sebvyyjadrovania, jeho náplň života, jeho sebaoptvrdenie. Nehovorím to preto, že je bratranec, ale preto, že pod niektoré básne by som sa aj ja podpísal.“

Kniha paberkov o poetovi vyjde v štyroch jazykoch MÁME SA S RÚFUSOVcami RADÍ, CHODIEVAM K NIM

Naveky závažná Soni Barániovej s ilustráciou Igora Rumanského niesla od roku 2003 do sveta paberky spomienok rodákov zo Závažnej Poruby na veľikána slovenskej poézie Milana Rúfusa.

• *Naveky závažná*
Knihu spomienok na Milana Rúfusa pripravila Dr. Soňa Barániová so svojimi blízkymi v nemčine, angličtine, poľštine a slovenčine. Jej vydaním si plní jeden zo svojich snov. Foto: autorka

Hovoria v nej rovesníci, spolužiaci, susedia, učitelia, umelci i autorka v jednoduchých a drobných reflexiách o básnikovi. Vysokoskolský učiteľ Vladimír Jambrich napríklad zaspomínal na noc v opustenej kolibe s chlapcami a mladým Rúfusom: „Milan bol plný poézie, ktorá sa ho zmocnila a preniesla ho aj na nás. Tak sme zaspávali.“ Poézia Milana Rúfusa sa preniesla určitým spôsobom na každého, kto po nej siahol. Aj spomienky rodákov, a preto sa Soňa Barániová rozhodla pripraviť Naveky závažnú v štyroch jazykoch.

Ako vznikla kniha drobných spomienok na Milana Rúfusa?

Pred piatimi rokmi som dva týždne ležala v nemocnici po úraze, potom som každý rok chodievala na infúzie. Považova-

la som to za stratený čas. Neskôr som prišla na to, že to môže byť veľmi užitočný čas, lebo to môže byť čas, keď ja mám plno času na to, keď inokedy nemám čas. Takže negatívna udalosť mala pozitívny dopad. Narodila sa knižôčka o Milanovi Rúfusovi. Roky som totiž zberala drobnosti, čo ľudia povedali o básnikovi v Závažnej Porube. Snažila som sa o ňom zozbierať veci, ktoré sa v obvyklej literatúre o autoroch nedočítate. Sú v nej spomienky od ľudí, ktorí s ním žili a vážili si ho. Knižku som vydala k básnikovej sedemdesiatpäťke vlastným nákladom a v podstate porozdávala. Mala veľmi dobrý ohlas, mnoho ľudí sa v nej našlo. Rovnako paberky môžu oživiť hodiny slovenského jazyka v školách.

Prečo ste sa rozhodli vydať ju viacjazyčne?

Pozitívny ohlas na knihu ma priviedol k myšlienke, že Slováci za hranicami a ich potomkovia by mohli dostať do rúk Naveky závažnú v reči, ktorej oni rozumejú. Takže syn Pavel, ktorý žije v poľskom Krakove, ju preložil do nemčiny, angličtiny a poľštiny. V súčasnosti robíme na jej grafickej úprave. Veľmi sa teším, že kniha do jesene vyjde aj

v tejto podobe a považujem to za jeden z mojich životných úspechov. Ešte uvažujem aj o reedícii len slovenskej knihy.

Bude druhé vydanie obohatené o nejaké príbehy?

Nerozmýšľala som o tom. No ešte mnohé spomienky rodákov zo Závažnej Poruby na Rúfusa ostali nepublikované. Igor Rumanský, ktorý ilustroval obálku prvého vydania knihy, lebo on bol Rúfusov dvorný maliar, mi povedal, že bude ilustrovať aj knihu v štyroch jazykoch. Keďže ho už niet, mám dilemu. Nevieť, či nechám prázdne okienko a napíšem, že tam mal byť Igor, alebo či nájdem iný spôsob.

Stretávate sa s rodinou Milana Rúfusa?

My sa máme s Rúfusovcami radi. Keď k nim do Bratislavy prídem, vždy Majstra rozosmejem a on sa mi pri odchode nezbudne opýtať: „Kedy zase prídeš?“ Vážim si, že môžem chodiť na návštevy k takému vzácnemu človeku, akým je Milan Rúfus.

Ktorá udalosť, týkajúca sa knihy, vám najviac utkvela v pamäti?

Ako Trenčanka som si zo začiatku ťažko zvykala na Liptov. Rúfusove básne som poznala už pred príchodom do Závažnej Poruby. Cítila som k Majstrovi bázeň, oslovovali ma jeho verše. Pri jednej príležitosti mi Július Rybák povedal, že bývať v Závažnej Porube je jedinečná príležitosť pre človeka s literárnym vzdelaním. A bolo rozhodnuté.

Vítazné kraslice nepatria krasličiarke

Večer ani nezaspím, kým nevyľúštim krížovku, niekedy až tri,“ prezradila na seba víťazka II. ročníka súťaže o najkrajšiu kraslicu Liptova sedemdesiatosemročná Ema Brosková zo Závažnej Poruby. „Rozširujem si slovnú zásobu v slovníku,“ a ukázala na hlavu.

Výstavu kraslíc v Múzeu liptovskej dediny v Pribyline, na ktorej jej kraslice zvíťazili, nevidela. O víťazstve sa dozvedela minulý týždeň z MY Liptovské noviny. Víťazstvo však potešilo.

„Na dôchodku som dvadsať - štyri rokov a vždy som mala ako učiteľka v materskej škole vzťah k výtvarnej výchove. Rada som kedysi robila aj v záhrade, kvety mám veľmi rada, ale srdiečko a nohy ma trápia. Do záhrady nepôjdem robiť. Bez roboty však neviem obsedieť, aj keď musím pri ručných prácach použiť dvojce okuliarov,“ smútok však v hlase nepoznať. Ema Brosková našla v ručných prácach svoje potešenie a svoj relax.

Veľké pštosie kraslice, ktoré sa ocitli na najvyššej priečke o najkrajšiu liptovskú kraslicu, nie sú jej. Urobila ich pre priateľku svojej dcéry Ivety, ale s upozornením, že ženy kraslice pošlú do súťaže. Reakcia pani Emy: Pre pána Jána, to mám ja vyzdobit? Vyzdobila. „Pštosie vajíčka majú zvláštnu

štruktúru: hrubú a veľmi pevnú, sú akoby plastické. Keď som ich umyla a vysušila, boli ako nalakované. Vosk sa ťažko nanášal,“ spomínala na prvé chvíle práce E. Brosková. „Dlho som hľadala aj vrtáky, ktorými by som ich prevrtala. Syn Vladimír objavil v obchode sústavu vrtákov pre domáчих kutilov. Je však veľký rozdiel vrtáť do klasických vajíčok a do pštosích.“

Ako sa dostala pani Ema k výzdobe kraslíc? Napriek víťazstvu tvrdí, že nie je „starý macher“, ktorý dlhé roky maľoval vajíčka. Začala približne pred piatimi rokmi, keď syn priniesol od kolegyne voskovanú kraslicu. Vraj - opýtaj sa, ako to robí. Dozvedela sa výrobné tajomstvo a začala voskovať, ale i obháčkovávať, maľovať a naposledy aj vrtáť do vyfúknutých škrupiniek.

„V práci hľadám úľavu, oddýchnem si pri nej a je mi dobre. Cítim pokoj aj keď sa mi kraslica nepodarí. Začnem znova, viem, že pri tejto práci je dôležitá trpezlivosť a snaha. Kto ich nemá, ťažko zvládne

• Na I. ročníku súťaže o najkrajšiu kraslicu sa kraslice Emy Broskovej umiestnili na treťom mieste, tohto roku vyhrali.

výzdobu kraslíc.“ Prvé výtvyry vrah neboli vždy vydarené, ale pani Ema sa nevzdávala. Dnes najčastejšie zdobí pred Veľkou nocou a najmä slepačie vajcia. Ich výzdoba vrah trvá kratšie ako pštosích, ale nie je rozdiel medzi nimi a drobnými vajcami od liliputiiek. Ich výzdoba trvá rovnako dlho. „Malinké biele sú mojou srdcovou záležitosťou. Väčšinu som ich porozdávala, ale vďačne dám. Veď ak urobím niekomu radosť, som aj ja rada. Prvé vajíčko si však držím na pamiatku.“

Námety? Vždy sa riadi svojim cítením, spolieha na svoje vnútro a inštinkt. Ani jednu kraslicu neodkopírovala, a to ich urobila každý rok pred Veľkou nocou okolo stovky.

Text a foto: DagmaRA

Prečo v Kanade vymysleli snežný pluh

Hokej hrajú a dobre aj dievčatá

Do Kanady sme odišli na štyri roky. Pracujem pre Ministerstvo zahraničných vecí ČR a môj odvážny manžel Roman, pôvodom zo Závažnej Poruby, ma na mojej diplomatickej misii sprevádza a pokračuje vo svojej profesii architekta. Ja sa v Kanade starám o kultúrnu agendu, médiá a vôbec o prezentáciu Českej republiky. Vďaka internetu sme v stálom kontakte so životom doma. Sledujeme, čo sa robí v Čechách, na Morave aj na Slovensku a je príjemné, že k tomu prispievajú aj „online“ Porubské noviny.

Popri pracovných povinnostiach každú voľnú chvíľu cestujeme, no zdá sa, že všetky zaujímavé miesta druhej najväčšej krajiny sveta aj tak preskúmať nestihneme. Za sebou už máme prvý rok pobytu a v Kanade sa pomaly začíname cítiť skoro ako doma.

Drsná zima a tropické leto

Do hlavného mesta Ottawy v provincii Ontário sme sa sťahovali v januári uprostred drsnej kanadskej zimy. Teoreticky sme síce vedeli, do čoho ideme, ale silný vietor a nepretržité tridsať stupňové mrazy boli po pár týždňoch aj pre Liptáka priveľa. Ottawa síce leží južnejšie ako Liptov, asi na 45. rovnobežke, počasie je ale ďaleko extrémnejšie než v strednej Európe. Ďalej na západe, v stepných provinciách Manitoba a Saskatchewan a samozrejme na severe, napríklad v studenom Nunavutu, nie sú výnimočné teploty až do mínus 40-50 stupňov Celzia. Naopak v prímorskom Vancouveri v zime iba prší. Miestnou špecialitou zimných predpovedí počasí je uvádzať dve teploty – jednu, ktorú nameriate na teplomeri a druhú, ktorú „cítite“ vonku, obyčajne pri silnom vetre, tzv. „windchill.“ Rozdiel môže predstavovať aj desať stupňov.

Tohtoročná snehová nádielka bola podľa pamätníkov najštedrejšia za posledných tridsať rokov. Od konca novembra napadlo v Ontáriu viac ako päť metrov snehu. Asi nie náhodou práve v Kanade vymysleli mimo iných vecí aj snežný pluh. Chápeme už aj to, prečo cestári ihneď zväzujú sneh z ulíc na obrovské hromady za mestá. Ináč by bežný život úplne skolaboval pod bielou perinou. Absolútne neuveriteľná je tiež miestna zimná spotreba soli, od ktorej väčšina áut okamžite hrdzavie a topánky nám s biadou vydržali jednu sezónu.

Jar a jeseň trvajú veľmi krátko. Tak dva-tri týždne, zato leto je prekvapujúco

horúce a k tomu vlhké. Teplomer v podstate ukazuje rovnaké čísla ako v zime len so znamienkom plus a tri mesiace sa od rána do večera potíme. Veľkú časť Kanady tvoria jazerá a tiež vysušené močiare. Preto nás stále sprevádzajú a prenasledujú krdle komárov, odolných proti akémukoľvek repelentu. V júni zas trápia obyvateľov obávané „black flies“ - čierne muchy, ktoré neštípú, ale doslova hryzú.

Ottawa - Gatineau

Nečakajte veľkomesto európskeho ani amerického štýlu, alebo v našom chápaní centrum kultúry a obchodu, aj keď tu žije 750 000 ľudí. Túto úlohu v Kanade plnia iné mestá: Montreal, Toronto, alebo Vancouver. Ottawe patrí prvenstvo množstvom štátnych inštitúcií s vysokým počtom úradníkov. Totiž pracovať pre „vládu“ a zabezpečiť si pohodlnú životnú úroveň je snom mnohých Kanadanov. Naši kamaráti ale hovoria, že za posledných pár rokov sa to aj tu hodne zmenilo. Vznikli štylové reštaurácie a obchody, konajú sa rôzne hudobné festivaly a do centra sa sťahujú mladí ľudia. Mesto láka aj spojením s prírodou. Je tu veľa parkov, cyklistických trás, nájdete niekoľko piesočných pláží a desať minút autom veľký prírodný park Gatineau. Ten už ale patrí do frankofónnej provincie Quebec. Aby to nebolo také jednoduché, hlavné mesto Kanady leží na území dvoch provincií. Správne sa volá Ottawa – Gatineau.

Dominantou mesta je Parlament Hill, sídlo vlády a parlamentu. Vyzerá ako gotické sídlo, ale postavili ho až v polovici 19. storočia. Po veľkom požiari roku 1916 nastala rekonštrukcia a súčasná podoba je z roku 1922. Pod susediacim hotelom Chateau Laurier, ktorý pripomína trochu gýčovitý rozprávkový zámok, sa začína kanál Rideau. V šesťdesiatych rokoch 19. storočia ho vykopali ako zásobovaciu cestu pre prípad vojny. V dĺžke 198 km spája rieku Ottawu až s jazerom Ontario. Našťastie nikdy nebol pre účely vojny využitý,

• My a Montreal z vrchu Mount Royal

Ottawa mu ale vďačí za svoj rozmach. Sláva kanálu prichádza v zime, keď zamrzne a stáva sa vraj najdlhším prírodným klziskom na svete. Na korčuliach môžete ochutnať miestnu špecialitu „bobrie chvostíky.“ Je to niečo medzi langošom a šiškou. Len varené víno na zohriatie tu chýba. V Kanade je na verejnosti piť alkohol prísne zakázané. A tak sa aj štátny sviatok slávi iba s Coca Colou. Stánky s pivom by ste márne hľadali, aj keď sa Ottawa Senators vlani prebojovali do finále Stanley Cupu a celé mesto žilo hokejom pred mestskou radnicou.

Ottawu preslávil aj každoročný Tulipánový festival. Holandsko touto majovou slávnosťou ďakuje Kanade za to, že počas druhej svetovej vojny poskytla azyl kráľovnej Juliáne a jej rodine. Každý rok posielala cez Atlantik státisíce tulipánových cibuliek, ktoré potom rozkvitnú po celom meste.

Stačí hokejka a pridať sa

Image Kanady je postavená na nádherných horských scenériách. Skalisté hory nájdete však iba na západe medzi provinciami Alberta a Britská Kolumbia, čo je od nás z Ottawy vzdušnou čiarou asi 3500 km. Je to tri dni autom, alebo päť hodín lietadlom, ako kto chce. V Ontáriu a Quebecu sa musíme uspokojiť s kopcami s výškou okolo 800 m.

Kanadania sú športový národ. Venujú sa behom na lyžiach a zjazdovému lyžovaniu. Návštevníkom odporúčame stredisko Le Massif blízko Quebecu, kde sa lyžuje priamo nad deltou rieky Sv. Vavrinca s nezabudnuteľným výhľadom na jej vody. A prenocovať sa dá napríklad u legendy československého hokeja Mariána Štátného, ktorý vybudoval neďaleko Quebecu hotel a golfové ihrisko.

Všade sa hrá basketbal a basebal. Veľmi rozšírený a populárny je aj golf. A ak mladých ľudí nevidíte v čase poľudňajšej pauzy behať, tak sú určite vo fitness centre. Národným športom je ale samozrejme hokej. Na skvelej úrovni sú bez debát hokejové haly, kde od malička trénujú budúce hviezdy NHL. Pre amatérov sú v mestách v zime takmer na každom

• Ottawa z veže parlamentu

rohu upravené klziská, kde hrajú starí aj mladí, stačí len ísť okolo s hokejkou a pridať sa. Čo sa u nás ešte tak často nevidí. Hokej hrajú a dobre – aj dievčatá.

V Kanade si na svoje prídu milovníci kempovania, kanoistiky alebo rybárčenia. Cez víkendy sa jazdí na chaty k úžasne čistým jazerám. V lete sme stihli niekoľko navštíviť a je to naozaj zážitok. Raz sme si užili klud panenskej divočiny, inokedy sme sa ocitli v česko-slovenskej kolónii, kde sa v noci pri táboráku ozývalo „Teskné hučí, Niagára, ...“. Čo je príjemné? Na každom kempovacom mieste vás čaká úplne jednoduchý grill. Bez barbecue a riadnych steakov sa nezaobídete ani na dovolenke. V kanadskej prírode sa častejšie ako u nás stretnete so zvieratami. Medveďov a skunkov sme našťastie zatiaľ nevideli, ale medvedíka čistotného, jeleňa, vydra, bobry, dikobraza alebo čipmanka stretávame veľmi často. V mestách sú zasa dosť premnožené čierne a šedivé veveričky. Ale ako roztomilé zvieratká pripadajú iba ľuďom, čo nemajú záhrady a nemusia sa s nimi deliť o svoju úrodu.

Križovatka so štyrmi stopkami

Napriek rozlohe žije v Kanade iba 32 miliónov ľudí. Prevažná väčšina pri južnej hranici s USA. V minulom storočí do Kanady prichádzali prisťahovalci hlavne z Európy. Dnes sa štruktúra obyvateľstva začína pomaly meniť. Veľké percento tvoria ľudia pôvodom z juhovýchodnej Ázie alebo Afriky. Vo Vancouveri žije vraj až 60% populácie ázijského pôvodu. Vláda prisťahovalectvo stále podporuje. Každý rok sú dvere otvorené takmer pre 250 000 nových imigrantov. Práca sa dá ľahko nájsť v službách, stavebníctve, alebo v rozvíjajúcom sa ropnom priemysle. Zato vysokoškooláci budú mať o trochu viac problémov. Kanada sa veľmi bráni uznávať cudzie diplomy, napriek tomu, že je tu veľký nedostatok lekárov alebo učiteľov.

Kanaďania sú milí a priateľskí, zakladajú si na vzájomnej tolerancii, ohľaduplnosti a slušnosti a úplne vždy a všade dodržiavajú pravidlá a predpisy. Aj keď sa nám občas zdá, že menej je viac. Napríklad: jeden obchodný reťazec vraj zakázal označovať Vianoce Vianocami, aby sa neurazili ľudia odlišného vyznania. Pri jazde autom sa zas často dostanete na križovatku so štyrmi stopkami, ale nikto sa neponáhľa, skôr všetci zastanú a budú si navzájom dávať prednosť. Je príjemné a rýchlo sa zvyká na to, že sa s nami dajú do reči úplne cudzí ľudia, vo výťahu alebo vo fronte pri pokladni. Všetci sa snažia usmievať a byť „v pohode“.

Mgr. Petra Klobušáková
Ing. arch. Roman Klobušák

Poslanie Horskej služby – bezpečnosť návštevníkov hôr

Z výšky približne osem metrov spadol dňa 20.02.2008 o 12.45.hod. zo sedačky lanovky na Opalisko dvanásťročný lyžiar z Poľska. Média priniesli správu, že chlapca zachránila len prilba. Veci však treba uviesť na pravú mieru. Poznamenať, že prilba skutočne hlavu ochránila, no mladý život zachránila duchapritomnosť ľudí, ktorí boli ihneď na mieste nešťastia a riadenie záchrany Horskou službou NTs. Aj v tomto prípade išlo o život a sekundy. Jednoducho: Sú veci, ktoré vzbudzujú úctu, vyžadujú uznanie a žiadajú poďakovanie.

• Z lásky k horám, k prírode a ľuďom pokračujú v diele svojho otca synovia: Igor (vľavo) a Oliver Kováčovi

Nešťastie nechodí po horách, ale po ľuďoch. Stalo sa to, čo sa stalo. Kto dokáže podať najpravdivejšiu informáciu? No predsa ten, kto tam bol. A tak svedectvo o záchrannej akcii v blízkosti predposledného stožiaru lanovej dráhy na Opalisku nám poskytol službukonajúci člen HSNTs Ing. Igor Kováč (Horská služba Nizke Tatry, sever). „Bola streda a vykonával som celodennú službu na Opalisku. V Dome Horskej služby som ošetroval zlomeninu predlaktia ľavej ruky. V tej dobe prišla vysielačkou od obsluhy lanovky informácia, že nejaký chlapec vypadol zo sedačky. O transport ošetrovaného lyžiara sa postaral Miloš Jurčka, člen HSNTs a ja som bežal ku lanovke. Už počas jazdy lanovkou som telefonicky overil zdravotný stav zraneného, či je pri vedomí a čo sa vlastne stalo. Po vyhodnotení situácie som okamžite nadviazal spojenie s Leteckou záchrannou službou v Poprade. Informoval, čo sa stalo, a požiadal o súčinnosť. Po príchode k zranenému sme spolu s duchapritomnou obsluhou lanovky a členmi HS z Poľska, ktorí sa čisto náhodou nachádzali na mieste úrazu, zisťovali rozsah zranenia. Mladý lyžiar bol pri vedomí, ale v šoku. Kričal a pýtal sa nás, či žije, alebo sa mu to iba zdá. Obávali sme sa, že skolabuje. Komunikácia v rodnom jazyku ho upokojovala. Zlomenú ruku sme zafixovali. Bolo podozrenie aj z poškodenia chrbtice. Preto sme nasadili Šancov golier a pacienta fixovali vo vákuovom matraci. Šok a sprievodné zranenia s podozrením na úraz chrbtice nám napovedali, že treba požiadať leteckú záchrannu. Ukázalo sa, že to bolo veľmi správne rozhodnutie. Medzitým sme lyžiara naložili na kanadské sany, dobre upevnili a zviezli dolu zjazdovkou. Vrtuľník priletel veľmi rýchlo.

Lyžiari na svahu boli veľmi disciplinovaní, uvoľňovali zjazdovku i priestor pre pristátie. Vrtuľník zosadol na určenom mieste, lekár LZS overil stav pacienta a nasledoval transport do zdravotníckeho zariadenia v Liptovskom Mikuláši.

Celá záchranná akcia netrvala viac ako päťdesiat minút. Dnes už môžeme smelo povedať, že príčinou tohto vážneho úrazu bola strata pozornosti, neopatrnosť a nedisciplinovanosť. Mohlo sa to skončiť oveľa horšie,“ dodal Ing. I. Kováč. Autentická výpoveď naznačuje, že postihnutého ochránila nielen prilba a trochu šťastia, ale najviac operatívnosť službukonajúcej HSNTs a koordinácia všetkých zložiek záchranného systému. A aby sa v ten deň všetko neskončilo pri dvoch nešťastiach, tak v priebehu pol hodiny bol zaznamenaný ďalší úraz lyžiarky na Galičke. Tak to býva: nešťastie nechodí po horách, ale po ľuďoch a obyčajne v sérii. Prítomnosť Horskej služby na lyžiarskych svahoch sa javí ako nevyhnutnosť.

Organizácia, prevencia, záchrana

Vráťme sa na chvíľu tam, kde sme začínali. Prečo je existencia Horskej služby veľmi potrebná? Cieľom jej pôsobenia je vyhľadávanie a vyslobodzovanie osôb v tiesni, poskytovanie prvej pomoci, preprava k dopravnému prostriedku a do zdravotníckeho zariadenia. Najdôležitejšiu funkciu predstavuje prevencia a bezpečnosť návštevníkov hôr. Začiatkom päťdesiatych rokov ju zakladali dobrovoľníci. Za viac ako päťdesiat rokov prešla viacerými organizačnými zmenami. Dnes sa člení na Horskú záchrannú službu (profesionáli) riadenú Ministerstvom vnútra SR a Horskú službu na Slovensku, združujúcu dobrovoľníkov z celého Slovenska. Medzi týmito zložkami existuje zmluva o spolupráci. Bez tohto dobre fungujúceho systému by nebolo možné zachraňovať práve tých, ktorí sa v horách ocitnú v ohrození života. Nešťastia v horách pri zvýšenom počte návštevníkov sú žiaľ takmer na dennom poriadku. A čo je najčastejšou príčinou? Náhla zmena počasia, pošmyknutie, blesk, strata orientácie, precenenie síl a podcenenie nebezpečenstva, zlý výstroj, lavíny, úrazy na lyžiarskych svahoch... Napríklad len Lyžiarske stredisko Opalisko zazname-

nalo túto sezónu viac ako 30 úrazov. O všetkom by sa dalo dlho rozprávať, hovoríme však o histórii i poslaní HS u nás, v Závažnej Porube.

K priekopníkom Horskej služby v Závažnej Porube určite patrí Ivan Kováč. Jeho meno sa stalo v tejto oblasti pojmom. Žiaľ, už len fotografie z rôznych záchranných akcií pripomínajú jeho obetavú a záslužnú prácu. Zachraňoval, kým ostávala hoci i posledná nádej, a keď jej už nebolo, postaral sa o dôstojný návrat pozostatkov postihnutých z miest tragédií. Staral sa o členskú i materiálnu základňu, školiť záchranárov – špecialistov. Po vybudovaní lyžiarskych dopravných zariadení na Opalisko zabezpečoval stále a pohotovostné služby HS. Osobne bol príkladom celospoločenskej prospešnosti Horskej služby. Aj tu jablko nespadlo ďaleko od stromu. V šlapajách svojho otca pokračujú obidvaja synovia: Igor a Oliver. (Igor pôsobí ako predseda okrsku Opalisko – Liptovský Ján - Horská služba Nízke Tatry – sever.) Ušľachtilú úlohu pomáhať v horách tým, čo pomoc potrebujú, plní okrem bratov Kováčovcov nemalo Porubänov. Predstavovať netreba, všetci ich poznáme. Menej je už známe, že patrili, alebo patria do radov dobrovoľnej Horskej služby: Ivan Kováč, Ladislav Staroň, Jaroslav Galko st., Pavel Križka st., Vladimír Jurečka, Miloš Jurečka, Ing. Vladimír Štrkolec, Dušan Štrkolec ml., MUDr. Miroslav Kováč, Ing. Igor Kováč, Oliver Kováč, Ing. Ján Ilanovský, ml. (Piv.), Pavel Križka ml., Milan Ilanovský (Šauko), Marek Šúlek a Roman Böhmer. V našom okrsku sú evidovaní aj členovia z Bobrova, ako sú Radoslav Kusý a mnoho ďalších.

Kto sa môže stať členom HS

Pavel Križka st. a Vladimír Jurečka svojim dlhoročným pôsobením v štruktúrach Horskej služby patria k najskúsenejším členom tohto záchrannárskeho zoskupenia. Svoje pripomínajú, že prílev mladých posíl je veľmi potrebný. Otázka k nim je teda celkom na mieste: Kto sa môže uchádzať o členstvo v tejto organizácii?

Podľa nich je členstvo najviac podmienené bezchybným zdravotným stavom a vekom: nie menej ako 18 rokov. Najdôležitejšou požiadavkou pre prijatie je však láska k horám, k prírode a k ľuďom. Čakateľ predkladá náčelníctvu HS žiadosť overenú dvomi ručiteľmi. Títo potvrdia, že ide o dôveryhodnú osobu. Záujemca je potom minimálne dva roky čakateľom. Podľa potreby sa zúčastňuje záchranných akcií, ale len pod dohľadom skúsených záchranárov. Znalosť miestnych podmienok a orientácia v teréne zostáva predpokladanou nutnosťou. Žiada sa tiež

potvrdenie o absolvovaní základného horolezeckého kurzu pod vedením horolezeckého inštruktora. Uchádzač potom v rámci svojej dovolenky absolvuje v rámci školiaceho strediska HZS (Horskej záchrannnej služby) letný a zimný výcvikový kurz.

Týždenný letný kurz obsahuje: zdravotnú prípravu, ošetrovanie, fixovanie zlomenín, prácu so záchranným materiálom, lezenie v skalách, nácvik záchranných akcií v teréne, lanovú techniku, uzly, záchrana z lanovky, pátracie akcie v noci. Na záver sú teoretické i praktické skúšky. Odborná komisia inštruktorov posúdi schopnosti uchádzača.

Zimný kurz je orientovaný do viacerých oblastí: Predpokladá sa, že kandidát na členstvo je dobrý lyžiar. Trénuje sa zjazd s prázdnyimi i naloženými saňami, záchrana v žlaboch a na neprístupných miestach, lezenie v ľade, zdravotná je samozrejmosťou. Potom je to teória lavín a pohyb v lavínovom teréne, metódy hľadania osôb v lavíne, riešia sa modelové situácie záchrany v lavínach.

Po absolvovaní letného i zimného kurzu a vykonaní náročných skúšok sa koná

vyraďenie za člena Horskej služby, ak ale splnil všetky podmienky. Potom je potrebné obnovovať každé dva roky licenciu, preukazovať kondičnú pripravenosť, absolvovať letné i zimné školenia, zúčastňovať sa zásahov v prípade požiadania a vykonávať služby v lyžiarskych strediskách, pri rôznych pretekoch konaných v horách. Napr. lyžiarske preteky, beh okolo Poludnice, súťaž horských bicyklov, lezenie v skalách a pod. Záchrana osôb v horách stojí stále na prvom mieste. Dvanásť príkazaní Horskej služby na Slovensku vraví všetko o jej poslaní. Svojou činnosťou usiluje, aby hostia mali radosť z pohybu v horách, cítili sa bezpečne v lete či v zime. Turisti i horolezci neprečenovali svoje sily, schopnosti a primerane sa vystrojili. Plánovanú trasu a predpokladaný návrat vždy niekomu ohlásili. V prípade zhoršených poveternostných podmienok rešpektovali pokyny Horskej služby, správy o lavínovom nebezpečenstve a podľa toho sa v horách správali a aj konali. Aby ľudia nechodili do hôr umierať, ale žiť.

Text i foto
Dušan Migala

• Záchranná akcia Horskej služby. Ivan Kováč celkom napravo.

Dvanásť príkazaní Horskej služby na Slovensku

- Organizuje a zabezpečuje záchranné a pátracie akcie v horskom teréne
- Poskytuje prvú pomoc a zabezpečuje transport zranených
- Zabezpečuje pohotovostnú službu na hrebeňoch, lyžiarskych tratiach, staniach a domoch HS
- Zabezpečuje prevádzku záchranných a ohlasovacích staníc HS
- Vytvára a zabezpečuje podmienky pre bezpečnosť návštevníkov hôr
- Zabezpečuje inštaláciu a údržbu informačných a výstražných tabulí a zariadení
- Informuje verejnosť o poveternostných a snehových podmienkach na horách a opatreniach HS k zabezpečeniu bezpečnosti na horách
- Spolupracuje s orgánmi verejnej správy, ochrany prírody a životného prostredia
- Zabezpečuje lavínové merania a pozorovania
- Pripravuje a školí svojich členov a čakateľov
- Spolupracuje s ostatnými záchrannými organizáciami doma i v zahraničí

Bolo nám súdené

Peter a Mária Agnetovci na Mostkách oslávili v apríli 2008 vzácnu diamantovú svadbu.

Vedno vyrastali, vedno chodili do školy

„Nám bolo súdené už vtedy, keď sme boli deťmi. Verte, alebo nie, ale vedľa seba žijeme viac ako osemdesiat rokov,“ priblížila príbeh spoločného života pani Agnetová a dodala, „...vyrastali sme ako susedia, vedno sme chodili do školy, v lete na maliny do Záskočia, ba aj role sme mali blízko seba. Nebolo treba ani slov, stačil pohľad a prítomnosť toho druhého.“

Kedy ste sa rozhodli pre spoločnú cestu životom? „Nebolo to také jednoduché,“ rozhovoril sa pán Agnet. „Pred vojnou sme spolu robili po stavbách v Rybárpoli, stavali bytovky. Ako vojak som slúžil rovné štyri roky v záložnej divízii. Za celú túto dobu som bol len raz na dovolenke. Počkala ma a brali sme sa až tri roky po vojne. Život ukázal, že sme si naozaj boli súdení,“ priklincoval jubilant. „Ja som zas ako mladé dievča slúžila u notára Pavlu v Liptovskom Jáne. Miešila na chlebič, krájala rezance a robila všetko, čo domácnosť notára žiadala. Od troch rokov sme vyrastali bez otca. Veru sa nám bolo treba obracať.“

„Ja som sa zas po vojne zamestnal u Stavebnej správy č. 10. Robili sme vojenské stavby, stavali byty pre vojakov, Vojenskú nemocnicu v Ružomberku, rekreačné zariadenia na Smrekovici, roboty bolo neúrekom. A je pravdou, že pri robote nebolo kedy myslieť na svadbu. Najskôr sme sa museli spamätať z vojny, postaviť sa na nohy.“

Keď sa brali, bol pekný deň

Dozvedeli sme sa, že svadobný deň pripadol na 24. apríl 1948 a šesťdesiate výročie sobáša pripadlo na ten istý dátum. Aké ste mali počasie? „Ja som vždy rada umývala riady, preto bol pekný deň, svietilo slniečko, povedala žartom. A predstavte si, že po šesťdesiatich rokoch je dvadsiaty štvrtý apríl znova deň ako víno. Je to podobnosť čisto náhodná?“ zaspomínala jubilantka. Sobášil pán farár Kuna a ako vtedy bývalo zvykom, svadobná hostina do polnoci u nevesty a po čepčení sa svadobčania presťahovali ku mladému zaťovi. Ako ináč, vyhrávala porubská kapela Pod úvozom a bolo veselo až do rána bieleho.

V rozprávání zaletel pán Agnet aj do detstva. „Ťažko sme žili ako deti. Pole nestačilo užívať, práce nebolo. Najstarší brat sa narodil v roku 1905 a otec odišiel za prácou až do Ameriky, kde ťažko ro-

• *Diamantoví manželka Peter a Mária Agnetovci 24. apríl 1948 – deň svadobný; 24. apríl 2008 – deň diamantový*

bil v bani. Keď zarobil peniaze, vrátil sa domov, ale musel narukovať, lebo prišla prvá vojna. Brat Martin sa narodil v roku 1915 a ja až po vojne, keď najstarší brat mal rovných pätnásť rokov. Našťastie sa všetko dobre skončilo,“ doplnil.

Nebudeme rozprávať len o robote

Ako väčšina mládeňcov tej doby vyučil sa murárenskému remeslu u firmy Kapsiar a tejto profesii zostal verný po celý život. Zvýšil si odbornosť a stal sa stavebným majstrom.

Ani sa nechce veriť, kde všade zanechal rukopis práce svojich rúk: Kožiarke závody v Liptovskom Mikuláši, Glejona, Silo v Okoličnom, Pilana, vysielac na Chopku, vojenské objekty v Liptovskom Petre, Mliekárň v Okoličnom a mnoho mnoho ďalších. Ani po odchode na záslužný odpočinok nezostal sedieť so založenými rukami. Pracoval v porubskej pridruženej výrobe ako stavebný majster a zaspomínal, že dôchodcovia veru vybudovali stavby najvyššej kvality: zemiacárň v Liptovskom Mikuláši, rekreačné zariadenia v Žiarskej doline a domy, čo staval v Porube svojpomocne, určite neporátate na prstoch obidvoch rúk.

„Ale čo budeme rozprávať len o robote,“ napomenula manželka, „zaspomínajme na našu svadbu. Poviem vám veršík, čo hovoril starejší: „Vypite si zástolníci z tohoto pohára, nech ho čerti berú, kto vás ohovára.“ A rezko sa pustila aj do spevu: „Čo by som si ja nevypila, keď som si na dvojce zarobila: na družstve i v hore...“

A tak sa reč zvrtila na jej životnú cestu. Keď som podrástla, tak som slúžila u MUDr. Rajniaka. Na stavbách maltu nosila, robila na textilke v Okoličnom. Keď sa založilo družstvo v rastlinnej, zásobovala hospodársky dvor spolu s Matejom Beťkom, Paľom Broskom – Volároví. Neskoršie v hore sadila stromky... Robota ťažká, ale bolo veselo.“

Okrem diamantovej svadby si v tomto roku pripomenuli aj päťdesiat rokov, čo si postavili rodinný dom na Mostkách. „Ani sa nechce veriť, akoby to bolo včera,“ poznamenal pán Agnet, „pamätám všetko ako sme stavali. Ručne vyrábali kvadry, začali bez stavebného povolenia o materiál bola núdza. Vtedy prekvitala poriadna byrokracia. Keď nám žandár Chrabáčka vystavil pokutu za čiernu stavbu, tak nám stavbu zlegalizovali do hodiny. Taká bola doba.“

V živote treba aj trošku šťastia

Pripomína, že v živote treba aj trošku šťastia. „Ako vojak som nebol zranený, na stavbách ma obišli úrazy a ani choroby ma veľmi neprenasledovali. Rovných štyridsať rokov som robil v domácom cirkevnom zbore presbytera, do kostola som chodieval pravidelne. Aj keď som bol majster v Stavoindustry, tak mi to nikto nevytýkal. Viera zostala vo mne po celú dobu a aj teraz ďakujem Pán Bohu za dar zdravia a dobrú rodinu.“ A ako sa rozrástla vaša rodina, pokračujeme. „Vychovali sme dve deti: Libušku a Paľka, tešíme sa zo štyroch vnúčat. A keď sa stretne najbližšia rodina, tak pripravíme desať stoličiek. Vnúčatá študujú na vysokých školách, chodia po svete, ale na starých rodičov nezabúdajú. Napíšu, prídu nás pozrieť.“

Nie vám je dlhý deň? Ale kdeže, vždy si viem nájsť robotu, v záhradke, okolo malého hospodárstva. Kto robil po celý život, nedokáže žiť bez práce ani jeden deň.“

Na tomto mieste sa zvykneme pýtať na radu pre mladých manželov. Jubilanti svorne odpovedali: Manželstvo je vážna vec, treba to brať vážne a splniť to, čo hovorí manželská prisaha. Zachovať si vernosť a pomáhať jeden druhému, od-

pustiť a žiť tak, akoby bolo pred nami ešte sto rokov. Veď máme deti a vnúčatá a tam pokračuje náš život.

Text i foto:
Dušan Migala

• *Jubilantom gratuloval starosta P. Baráni a odovzdal Pamätnú plaketu Závažnej Poruby. Jubilanti sa podpísali do Pamätnej knihy obce.*

Všetko, čo robíme, robíme pre vašu spokojnosť

V päťdesiatych rokoch minulého storočia vyrástla investičnou aktivitou Jednoty – spotrebné družstvo, uprostred Závažnej Poruby nemalá obchodná budova. Miesto tu našlo všetko, čo obec potrebovala: potraviny, mäso – údeniny, priemyselný tovar, textil a samozrejme nezabudlo sa ani na pohostinstvo. Všetko pod jednou strechou, ako v dvojpodlažnom supermarkete. S históriou porubského obchodu sú spojené známe mená predavačiek: pani Elena Chovanová, Ludmila Kompánová, Eva Mlynčeková, Marta Valentová, Mária Kováčová, Kveta Piatková, Zuzana Hladká, Ema Uramová, Emilia Feniková, Ala Niňajová a mnoho, mnoho nespomenutých, no nezabudnutých. Obchod bol odjakživa nepísaným strediskom obce.

Príjem kľape jedna radosť

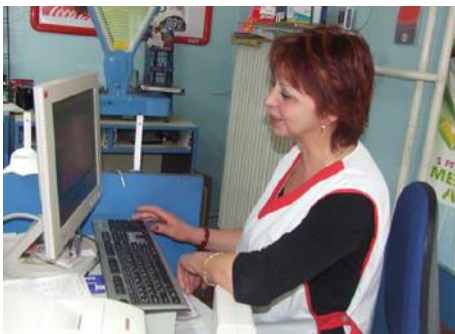
V predajni Jednoty COOP v Závažnej Porube sme sa zastavili na bežnom nákupe. Privítalo nás trojica zohratých predavačiek.

Chodíme popred regály a popri nákupe debatujeme s posádkou predajne. Porozprávajte, ako vyzerá bežný pracovný deň v obchode z pohľadu obchodníka? Zhovorčivá vedúca Lýdia Lizúchová ochotne objasnila celý rozvrh obchodného dňa: „Otvárame ráno o siedmej. Najskôr preberáme privezený tovar. Všetko ručne: chlieb, pečivo, mlieko, mäsové výrobky... Potom dodávku „nahodíme“ do počítača, ten zaregistruje množstvo, cenu a môže sa predávať. Vďaka výpočtovej technike mýlka je takmer nemožná. Príjem kľape jedna radosť.“ Dozvedáme sa, že prvých zákazníkov obsluhujú už za niekoľko minút po otvorení. Ranné nákupy predstavujú základné potraviny. V košíkoch sa najčastejšie objavuje chlieb, mlieko, jogurty, mäsové výrobky a sem-tam aj niečo z drogerie. „Najväčší nával registrujeme okolo ôsmej, deviatej. Priemerná cena takéhoto nákupu je asi 150 Sk,“ doplnila.

Dlhoprstým odzvonili

V predajni svieti moderné, vysokovýkonné, nové osvetlenie a aj police na chlieb sú celkom nové. Prostredie i atmosféra celkom príjemná. Predajná plocha disponuje niekoľkými oddeleniami: „hrubý“ tovar múka, cukor, oleje..., mliečny tovar, minerálne vody, sladkosti, koreniny, chlieb – pečivo, mäso a mäsové výrobky, alkohol a cigarety. Všetko pekne usporiadané a opatrené cenovkami. Evidenciu tovaru vládne počítač. Kupujúcim slúži osem mobilných nákupných vozíkov. náš rozhovor sa rozvíja ďalej. Stane sa, že niekto odíde aj bez zaplatenia?

„Žiaľ, sem tam sa objavia aj dlhoprstí zákazníci. Práve preto oči držíme stále na

• Lýdia Lizúchová: „V obchode sa nerobí s tovarom, ale s ľuďmi.“

stopkách. Zavedením dômyselného systému zrkadiel však už možno takýto neduh účinne vystopovať. Kupujúceho bez platenia dokážeme veľmi ľahko odhaliť. Je to však veľmi nepríjemné. No faktom je to, že všetok nezaplatený tovar hradia predavačky zo svojho vrecka. A my máme tiež rodiny. No našťastie takéto niečo sa už dávno nestalo,“ pripomína vedúca.

Zastavujeme pri oddelení mäsa, kde panuje jednoduchý, ale premyslený systém. Mäso uložené podľa druhu, podobne výrobky, zvlášť je umiestnený mrazený tovar...Hygiena predaja stojí na prvom mieste. Určite patrí k porubským špecialitám, že štafetu obecného mäsiara prevzala pred tridsiatimi deťmi rokmi po prvýkrát žena: Božena Adamicová. Je vyučená obchodníčka, no absolvovala mäsiarsky kurz a splňa nielen kvalifikačné, ale aj fyzické predpoklady pre výkon tohto „mužského“ povolania. „Pozrite, prihovorela sa od mäsiarskeho pultu: toľkí roky sekám mäso a ešte mám stále všetky prsty,“ nezaprela v sebe zmysel pre svojský humor. Ešte v nedávnej minulosti to naozaj nebola ľahká práca. Dodávateľia vozili celé hovädzie štvrte. Mäso vo štvrtiach priniesť na klát, rozobrať a sekať... „S ľuďmi som vždy vyšla a mám radosť, keď z mäsiarne odchádzajú s pocitom, že u mňa dobre nakúpili. Viete, každého treba inak obslúžiť: mäso predstaviť, ponúknuť, zasmiať sa, prihovoriť... A ak vás zákazník prevracia, ba aj nahnevá, nechať to najavo práve ďalším, ktorých sa to netýka,“ nahlas vyjadrila svoju dlhoročnú skúsenosť mäsiarky.

Objednáme, dodáme

„Stane sa, že dakedy vypadne niektorý druh tovaru. Problém je však v tom, že naši dodávateľia najradšej ponúkajú veľké balenia a my máme obavy, či v záručnej dobe dodané množstvo predáme. Ak ale ľudia dopredu povedia, čo potrebujú, tak žiadaný tovar objednáme a môžu si náš sortiment zakúpiť aj bez cestovania do mesta. Dokážeme objednať a dodať všetko: či už kapustu na tlačenie do súdka, cibulu, väčšie množstvo mäsa, napríklad vtedy, keď sa robia klobásy... Našou snahou je ponúknuť to, čo ľudia najviac potrebujú. Presnejšie: aby sme boli vzájomne spokojní: obchod i kupujúci,“ dodala. Na vlastné oči sme sa presvedčili, že záručnej dobe venujú veľkú pozornosť. „Zvlášť je to dôležité u mliečnych výrobkov,“ vysvetlila Svetlana Obrčianová, neďala sa vyrušovať a popri práci prezradila: „Vyučila som sa v Priore, dvadsať rokov pracujem v obchode a k Závažnej Porube mám dupľovaný vzťah. Obľúbila som si tunajších ľudí a syn mi hráva za Poru-

bu futbal v mužstve dorastu.“ Vysvitlo teda, prečo sa stretávame nielen v potravinách, ale aj na domacom ihrisku.

Čo vás najviac trápi, pani vedúca? „Je to smutné, no za posledných päť rokov sme zaznamenali tri „vlámačky“ do obchodu. Podľa rukopisu nejde o žiadnych nováčikov. Aj keď je v predajni namontované zabezpečovacie zariadenie, zlodejom stačí pár minút. Rýchlo dokážu utiecť a odnieť nemálo tovaru. Najčastejšie je to alkohol a cigarety. Samotná štruktúra odcudzeného tovaru však veľa hovorí o tých, čo sa dali na zbojnícke chodníčky. Zatiaľ sa nepodarilo nikoho usvedčiť, no rukopis a zanechané stopy hovoria veľavravne. Veď to poznáte: dovtedy chodí krčah po vodu...“

Čo vás drží v obchode, keď je všeobecne známe, že platy predavačiek figurujú hlboko pod úrovňou priemernej mzdy? „Je to tak, ako poviem. Rada som medzi ľuďmi, nedokážem byť zavretá pri počítači, alebo sedieť za výrobným pásom. V obchode sa ľudia striedajú ako na stanici, stretávajú rôzne náture, povahy, počujete všeličo, všeličo sa dozviete, ale len pre seba. Klebetiť neslobodno. Obchodník musí byť nielen psychológom, ale aj majstrom komunikácie. Prízvukujem to známe: v obchode sa nerobí s tovarom, ale s ľuďmi.“

Najlepšia reklama: spokojnosť zákazníka

Určite vás sem-tam potrápia aj prevádzkové problémy. Čo s tým? „Pre nás je najlepšie, keď ľudia stále prichádzajú a odchádzajú. V predajni nakupujú, venujú sa nákupom, menej „klebietkam.“ Dlhé reči v priestoroch predajne nezdržujú len nás, ale hlavne tých, čo majú naponáhlo. A dodávateľia? Všetci sa usilujú. Konkurencia nespí.“

A ešte niečo! Váš najväčší triumf? „Nehovoríme, že sú s nami všetci spokojní. Nie je na svete človek ten, aby sa zapáčil všetkým ľuďom. Ale päť rokov bez manka možno určite priznať ako úspech. Neslobodno to však zakríknúť, radšej poklopom o drevo. Želáme si, aby nás ľudia s radosťou navštevovali. U nás dobre nakúpili a od nás odchádzali celkom spokojní. My predávame aj bez agresívnej reklamy. Našou najlepšou reklamou je široká ponuka kvalitného tovaru a náležitý vzťah ku zákazníkom.“

Čo nasledovalo po tomto rozprávaní? To, čo sa deje v každom obchode. Vedúca za elektronickú kasu porátala náš nákup, predloženou kartičkou zákazníka zaznamenala zľavu, zaplatili sme a tovar v pohode odniesli do svojej domácnosti.

Text i foto Dušan Migaľa

• Svetlana Obrčianová: „Práci v obchode treba rozumieť.“

• Božena Adamicová: „Mäso sekám štyridsať rokov a ešte mám všetky prsty.“

Žijú spoločným šťastím, starosťami a prácou

Začnime jednoduchou otázkou. Ako ste sa zoznámili? „Pamätám ako dnes, vo Smrečách bol maškarný ples a skoro všetka jakubovenská mládež sa tam zberala. Nevieť prečo, ale ja som chcela zostať doma. Autobus ma dlho čakal pred domom, všetci volali, tak som išla. Tam som si všimla mládenca, čo sa tak rezko zvrátil, že sa to nedalo nevsimnúť. To by bola chyba, keby som povedala, že som mala radšej doma zostať...“ celkom spontánne vyjadrila okamihy prvého stretnutia zlatá manželka Zuzana. „Aj Porubania sa zberali na túto zábavu. Linkovým autobusom nás odviezol Milo Šúlek. Priznám sa, dievčat tam bolo veľa, ale len jedno mi padlo do oka. A ani po päťdesiatich rokoch nebanujem,“ doplnil tento príbeh zlatý manžel Jaroslav Mudroň. A čo nasledovalo potom? Asi rok, možno byľu viac, spolu chodili po zábavách, sem tam sa aj potajme stretli a cítili stále viac, že k sebe patria. Čo mladých čakalo, to ich neminulo.

Najskôr civilný, potom cirkevný sobáš

V matrike sa dočítame, že 19. apríla 1958 uzavreli manželstvo civilným obradom v Okoličnom a o týždeň neskôr potvrdil manželský zväzok v kostole v Liptovskom Ondreji pána farár Ladislav Sokol. Vtedy slečny Zuzany, rod. Lizúchovej z Jakubovian a ženicha Jaroslava Mudroňa zo Závažnej Poruby. Ešte predtým, v sobotu ráno, zastalo pred Mudroňovcami domom auto a mladuche priviezlo rucho. Starší Milo Kováč „z višňej“ pekne privítal novú rodinu a aby bolo do roka dievča, zavinšoval. Potom do novučičiek perín pohodili Katku Kováčovú a radosti nebolo konca. „A veru sa splnilo“, potvrdila jubilantka, „do roka sme povili dcéru, neskôr syna.“

Svadobná hostina sa konala u Mudroňov. Vypratili dve izby a miesta pre osemdesiat svadobčanov vzniklo neúrekom. Vyhrávala porubská kapela. Tancovalo sa na chodbe. O veselosť a dobrú náladu nebola núdza.

Láska ide cez žalúdok

Je to tak. Päťdesiat rokov spoločnej cesty životom je určite dôvod k spomienke nielen v rodine, ale aj pre obec. Pani Zuzka pochádza z roľníckej rodiny, z piatich dievčat. Do manželstva si priniesla skromnosť, pracovitosť a vnútornú silu súdržnosti rodiny. Všetky tieto vlastnosti odovzdala svojim najbližším. V práci vždy patrila k zodpovedným pracovníkom, či už v Závodoch I. mája, alebo v Zdroji. Pri našom rozprávaní manžel Jaroslav poznamenal: „Tak sa vraví, že láska ide cez žalúdok. A je to pravda. Lebo moja manželka je výborná kuchárka.“ Vieme, že sa zapája aj do vecí verejných. Účinkuje v cirkevnom spevokole od jeho začiatkov, ešte z čias pána farára Jágerského. Obidvoch zas vidávame spievať v domacom zborovom spevokole Fidelitas.

Po päťdesiatich rokoch manželstva sa znova postavili pred oltár. Tentoraz v kostole v Závažnej Porube a manželskému páru požehnal pán farár Vladimír Pavlík, čo zlatých manželov ešte viac spevnilo a dodalo nových síl.

V živote to tak chodí. Láska sa odpláca láskou a k láske detí Tatiany a Jaroslava pribudla láska ich partnerov a ich detí. Nie sú výnimkou, lebo najšťastnejšími ich v živote robia nádherné vnúčatá: Mirka, Marek, Rastó, Svetlana a Monika. Oni sú obrazom rodinného šťastia a všetkého krásneho, čo dáva samotný život.

Druhá láska - futbal

Náš jubilant sa vyučil remeslu vodo-inštalatéra u majstra Dacha v L. Mikuláši. Svoj profesný život prežil v Stavomontážach, Pozemných stavbách a stretávali sme sa aj v obchodnom dome Prior, kde pracoval na úseku údržby viac ako desať rokov. Tam, kde robil, vládla priateľská atmosféra a výsledky práce jeho šikovných rúk zostali medzi nami ako dokument zodpovednosti a precíznosti.

Zastavme sa na chvíľu pri jeho druhej láske. „Od mladosti som sa venoval športu. Súťažne som hrával krajskú súťaž v stolnom tenise, no najviac ma oslovil futbal. Ako devätnásťročný som nastúpil do bránky za A mužstvo. So mnou hrávali o jedenásť rokov starší futbalisti, čo boli pre mladého brankára veľké autority.“ Možno spomenúť najvýraznejšie úspechy v bránke Závažnej Poruby? „Za úspech sme vždy považovali to, keď sme vyhrali a bez zranení v pondelok mohli nastúpiť do práce. Spomínam, že pri 40. výročí založenia domácej telovýchov-

• O päťdesiat rokov neskôr sa podpísali do pamätnej knihy obce Z. Poruby

• Starosta P. Baráni prijal jubilujúcich manželov Mudroňovcov v sprievode svojich najbližších. Vyjadril želanie, aby ich život bol aj naďalej príkladom pre nás všetkých. Zaželel veľa lásky, ktorá ma neobyčajnú silu zdolávať všetky prekážky a stavať ľudské šťastie.

nej jednoty som chyťal proti prvotligovému mužstvu VSŽ Košice. Dostal som len jeden gól a reprezentačný brankár mi na pamiatku, ako ocenenie výkonu v bráne, venoval na konci zápasu rukavice. Dodnes ich opatrujem,“ dokončil rozprávanie. Pri futbale je to tak. Stačí chvíľa nepozornosti, alebo nešťastná zhoda okolností a úraz je na svete. Ako to bolo v spomínanej dvadsaťročnej futbalovej kariére? „Keď som sa vrátil z vojenskej, hrali sme proti Okoličnemu. Nešlo nám a k tomu po výskoku som tak nešťastne dopadol, že som v členku pocítil prudkú bolesť. Nebolo náhradného brankára, tak som zápas dočyťal. Ale prehrali sme a vysoko. A po zápase, pešo domov. Potom maródka a šesť týždňov noha v sádre. Alebo: celkom ináč sme vnímali hodnoty na majetku a zdraví. Spolu s Mikuláštanmi sme cestovali na zápas do Martina. Jeden autobus, aby sa ušetrilo. Pri Sokolčách dostal autobus taký defekt, že sa prevrátil do priekopy. Najviac zranených bolo vpredu, ale okná sme nevybíjali. Je to veľká škoda poškodiť celkom nový autobus. Povedali sme si: hlavná vec, že žijeme. Trepezlivo sme čakali, kým nás nevyšlobodia.“

Brankár, tréner, funkcionár

Rozprávame aj o tom, koľko zápasov odohral za porubské farby. „V bráne som stál viac ako 20 rokov. Od 1950 do 1971. Spolu odohral asi 400 zápasov. Keď sa hralo vonku, o dvanásť odchod, o polnoci návrat domov. A to každá druhá nedeľa. Myslím, že nieto ihriska na Liptove, Orave a Turci, kde by som nestál v bráne. Potom som tri roky trénoval žiakov, dva roky dorast a päť rokov vykonával podpredsedu futbalového oddielu. Dnes nevymeškám ani jeden zápas. Idem, aj keď sa hrá vonku.“

Hovorí sa, že mladí sa živia snami, starší spomienkami. Pre zlatých Mudroňovcov platí obidvoje. Nie sú tak starí, aby nemohli snívať a päťdesiat spoločne prežitých rokov zanechalo v ich pamäti veľa spomenutiahodných chvíľ.

A ako to vyjadrili zlatí manželia Zuzana a Jaroslav pri sviatku? „Čím ďalej, tým sme ku sebe viac pripútani. Rovnako samými sebou, ako aj deťmi a ich deťmi. Žijeme spoločným šťastím, starosťami a prácou. V manželstve je to tak ako v banke. Viacej berie ten, kto viacej dal.“

Dušan Migala

GENEALOGICKÁ SONDA

Po mužskej línii do rodiny Jurečkovcov (Šovcovcov, Čižmárovcov) v Závažnej Porube

Každý človek má poznať svoje rodné korene. My si pripomíname naše Jurečkovské pri jubileách nášho otca Michala Jurečku (5.2.1888-23.8.1963) 120.výročie narodenia a brata Miška Jurečku (28.9.1918-5.2.2005) 90. výročie narodenia. Brat Miško urobil rodokmeň po mužských potomkoch od r. 1760 do 1.7.1996. Náš prastarý otec Ján Jurečka

„ctený muž „sa narodil 15.11.1813 a zomrel 18.11.1884 ako 71 ročný. Mal len jedného syna „Jána Jurečku, narodeného 20.8.1846 a zomrel 20.3.1889 ako 43 ročný. Mal päť detí: Eva (1870), Ján (1877), Adam (1879), Mária (1884) a Michal (1888)- náš oco.Oco najmladší syn mal len jeden rok. Ocova mama zomrela roku 1913, keď bol oco jeden rok že-

natý. Prastarý otec chodil do židovskej školy, vedel nemecky a maďarsky. Spolu so synom vystavali dom roku 1874, ktorý vyhorel cez druhú svetovú vojnu.

V tie časy volali deti rodičov „otec, mamka, mať, mater.“ My sme volali už trochu jemnejšie „mama“ a „oco“. Všetci muži, narodení do prvej svetovej vojny mali povolanie roľník a súčasne murár. Oco slúžil ako vojak v rakúskouhorskej armáde v Innsbrucku ako „pučer“ u kapitána. Mal na starosti šaty, unifor-

por. č.	Meno a priezvisko dátum nar., sob., zamestnanie	Rodičia	Manželka	Dcéra	Dožil sa r.	Poznámka
1.	Adam Jurečka 1760-1770, 1810- 1830 dátum úmrtia ťažko zistiteľný	v existujúcich matrikách nezistiteľní	Zuzana, r. Hladká (Kováčová, Kompišek alias Zelený)	Eva + 4.2.1797 Ján +22.12.1797 Zuzana + 8.8.1802 Eva + 26.4.1810	?	Dátum nar. sa nachodí vo sväto-janskej rím. kat.matrike,nečitateľnej neprehľadnej,vyžaduje neobmedzený čas hľadania
2.	Adam Jurečka 13.12.1788, sob. 8.11.1809, dátum úmrtia je v ev.matrike ťažko zistiteľný	Adam Jurečka, Zuzana, r. Hladká/ Kováčová Kompišek,alias Zelený	Eva Kováč (Jeleň)	Eva + 28.8.1812 Michal + 12.10.1817	?	Rodičia manželky: Adam Kováč, Eva Krivošík
3.	Ján Jurečka, roľník 15.11.1813 richtár 16.11.1834 mastičkář 18.11.1884 „ct.muž“	Adam Jurečka, Zuzana Eva, r. Kováč (Jeleň)	Zuzana Kubány (+ 1876) Eva Jambrich- Valent (v bezdet. manželstve 8 rokov)	vymrel „po praslici“	71	„ctený muž“, chodil do židovskej školy, vedel nemecky a maďarsky, účastník Memorandového zhromaždenia 1861 a zakladania MŠ 1863
4.	Ján Jurečka,roľník č.d.61 20.8.1846,sob. nezistený 20.3.1889	Ján Jurečka („ctený muž“) Zuzana ,r. Kubány	Mária Jambrich- Valent (Klingáč) * 30.1.1850 + 16.11.1913	Eva ,vzd.Duda * 1870, + 1941 Mária, vzd. Kováč *10.11.1884 +24.11.1976	43	rodičia manželky:Adam Jambrich-Valent Mária r.Niňaj, krstní rodičia manželky Ján Jurečka,ct.muž,Zuzana,r. Kubán
5.	Ján Jurečka,roľník - zriadenec (?) 25.4.1877, sob.nezistení 30.10.1912	Ján Jurečka, Mária, r. Jambrich-Valent	Eva, r. Mikuláš (od Majstrov) * 1886, + 13.7.1928, druhý muž Ján Hladký (Kasír) zomrel 61 ročný	Mária, vzd.Kováč (zasypal piesok), syn: Ľudovít,*1927	35	pestovateľ a chovateľ ovocinár a včelár. skonštruoval z dreva“ perpetum mobile“, ktoré (keď nefungovalo), puckou (šlégou) rozdrúžgal
6.	Adam Jurečka,roľník 7.12.1879 sob. nezistený 3. 8. 1940	Ján Jurečka, Mária, r. Jambrich Valent	Mária Kráľová 9.5.1884 1.4.1967	Mária,vzd.Jurečka (Bazeliak) Zuzana,vzd.Uličná (do Lipt. Ondreja) Anna,vzd. Jačala	61	čs.domobranec v Taliansku bol „salašníkom“
7.	Michal Jurečka,roľník č.d.146 5.2.1888, sob. 20.1.1913 23.8.1963	-II-	Zuzana Niňajová (Pikúľ) 9.11.1896 24.7.1967	Zuzana * 20.1.1915 (žila 3 týždne) Emília vyd. Mlynár 1.9.1920 + 30.1.2001 Zuzana vyd. Páricka, 21.6.1924, uč. M-F Anna, vyd. Dovala 8.2.1926 Božena ,vzd. Nahálka 29.6.1929, uč. ZŠ	75	čs.domobranec v Taliansku najmladší z 3 bratov ostal bývať v dome, postavenom otcom a starým otcom v r. 1874
8.	Ján Jurečka, roľník a murár 4.11.1909 17.6.1933 27.4.1993	Ján Jurečka, Eva r. Mikulášová	Mária Brosková (Házik) 4.5.1914 24.11.1988	Božena, vyd.Ivanič 9.10.1934 Ema učiteľka 19.1.1936 Ľudmila vyd.Piatka 20.3.1938	83	účastník odboja 1944 (vymrel po meči)
9.	Adam Jurečka, roľník a murár (zo Záhrad) 10.5.1912,sob. 26.4.1941, 15.6.1968 + 10.9.1944	Adam Jurečka Mária, r. Kráľová	Emília,r.Galko 15.12.1919 30.3.1967 Eva ,r.Tomčíková 24.8.1919 12.2.1984	vymrel po praslici	82	účastník odboja 1944
10.	Michal Jurečka,roľník murár 25.8.1912, 5.6.1937 +24.12.1971	Ján Jurečka Eva , rod. Mikuláš	Zuzana r. Ilánovská /Hrubký/ 17.1.1917+16.3.1994	(vymrel po praslici)	60	účastník odboja 1944
11.	Ján Jurečka, roľník a murár 31.1.1916, sob.28.7.1945 + 11.9.2000	Adam Jurečka Mária,r.Kráľová	Ružena ,r. Stupková 1.3.1923 (z Lipt. Ondreja)	Želmíra ,vzd.Staroň (20.5.1947).uč.ZŠ Elena vyd. Piatka 10. 6. 1954		účastník odboja 1944 vymrel po meči
12.	Prom. ped. Michal Jurečka 28.9.1918, sob. 22.7.1947 + 5.2.2005 22.11.1947 zasl. učiteľ.M-F ZŠ	Michal Jurečka Zuzana r. Niňaj	Emília r.Petrovič, 13.10.1925, uč.ZŠ (z Dolnej Štubne)	Mgr.Milota, S-A (7.4.1954)	86,5	účastník odboja 1944- 45
13.	Ján Jurečka, st.technik 20.9.1927,sob.16.4.1960	-II-	Ľudmila ,r. Šlauka 19.3.1934 (z Trstenieho)	PhDr.Daniela,vzd. Osvaldová, S-Vv, 16. 4. 1961 RNDr .Eva,F(VASNP)		+25.5.1965 Eva

mu kapitána a výcvik koňa. Cez 1.svetovú vojnu bol narukovaný ku delostrelectvu a končil až rok po vojne v Taliansku ako člen čl.domobrany. Tam sa stretol s M.R.Štefánikom ako ministrom vojny ČSR v Galarete v máji, keď 4.5.1919 zomrel Štefánik pri leteckom nešťastí v Ivanke pri Bratislave. Na pamiatku mal obraz so svojou vojenskou fotografiou a nápisom: „Dělostrelectví pěší, jízdné, jest vždy slávy nejvyšší hodné. Pronese slovo své jen dělem. Toť hromem zní, zasáhne bleskem. Upomínka na moji službu vojenskou.“

V manželstve so Zuzanou, rod. Niňajovou (Pikúľ) mali šesť detí: Michal (1918- 2005), Emília (1920-2001), Zuzana (1924), Anna (1926), Ján (1927), Božena (1929).

Bol telom aj srdcom spjatý s rodnou hrudou. Až do frontu 2. svetovej vojny mal dva kone Pejka a Šárgu, s ktorými obrábal polia a zväžal drevo z hôr. Po vojne pracoval v JRD a tešil sa z úspechov družstva.

Poznámky , resp. komentár ku Genealogickej sonde Jurečkovcov

Matričné údaje pre „Sondy“ som čerpal na trikrát zo svätajánskych ev. a. v. matrik, nachádzajúcich sa v Štátnom oblastnom archíve v Bytči, v priebehu troch rokov.

Lutujem, že údaje o predkoch pod por. č. 1.a 2. sa mi nepodarilo „vyšťudovať“, čiže vysondovať. V najstarších matrikách sú vyblednuté celé riadky zápisov, načo treba zrak nervy a neobmedzený čas. To by mohol urobiť buď rehoľník alebo väzeň za pomoci silne zvažovacej lupy. Z časti som presondoval ev. matriku z Paludze (artikulárny cirkevný zbor po Tolerančnom patente Jozefa II.) no nijaké porubské priezvisko som v nej neobjavil. K artikulárnej matrike hybskej som sa už vôbec nedostal, pretože za deň a zväzok matriky treba zaplatiť kolkový poplatok v sume Sk 20.-

Pre tých záujemcov z jurečkovskej rodiny, ktorí by chceli „dosondovať“, najstarších predkov, prezrádzam, že údaje by sa našli v rím.kat. svätajánskej matrike, vedenej od roku 1709. Je krajne neprehľadná, písaná veľmi drobným písmom. Našiel by sa v nej síce dátum narodenia najstaršieho predka, uvedeného v „Sonde“ pod por. č. 1 a v najlepšom prípade ešte údaje o ďalšom staršom predkovi po roku 1709. Tým sa aj možnosti „Sondy“ končia.

Počas mojich „sondovaní“ som sa dozvedel, že poreformačné, čiže ev. a. v. cirkevné zbory, vzniklé súčasne s Luterovým vystúpením, t.j. v priebehu XVI. a XVII. storočia, už viedli svoje vlastné cirkevné matriky, ktoré za protireformácie zničili, aby tak veriacich luteránov nevydávali do nebezpečia prenasledovania zo strany jezuitov a ďalších inkvizítorov. Vznikli tak obrovské, kultúrne nenahraditeľné škody, pretože nebyť ničenia matrik, dostali by sme ja, Jurečkovci, ku svojim moravsko-českým prapredkom, ktorí pravdepodobne prišli na Slovensko, do Turca, Liptova a Poruby po bitke na Bielej hore r. 1620 ako prenasledovaní „českí bratia“. Túto moju domnienku podporujú nasledovné skutočnosti:

1/ Frekvencia priezviska „Jurečka“ je na Slovensku veľmi vzácna a naproti tomu na Morave a v Čechách veľmi častá. Na ilustráciu mojej domnienky uvádzam, že v telefónnom zozname Bratislavy niet okrem mňa a syna Milana a okrem jedného jediného Jaroslava Jurečku, nijakého iného Jurečku.

2/ Do Závažnej Poruby, ktorej meno sa často menilo (čo vidieť aj v matrikách) prišlo takýchto Jurečkovcov niekoľko, najmenej traja (na takú púť z Rakúska do Uhorska sa nevybral jediný Jurečka). Z existujúcich „prezývok“ Jurečkovcov spomeniem: Jurečka – Tato (zbytok oslovenia otca „tato“), Jurečka – Bazeliak, Jurečka – Švec (Hrčiak), Jurečka – Čižmár a konečne Jurečka – Buvalník. V študovaných matrikách sa tieto „prezývky“

jednoducho nevyskytli. Jediný, ktorý mal záľubu v porubských prezývkach, bol svätajánsky notár Július Pavella, rodák z Hýb, v ktorých som 4 roky pôsobil ako učiteľ, riaditeľ a kántor.

3/ V Šútove v Turci žije doteraz celá kolónia Jurečkovcov, všetko ev. a. v. Keď som v Martine inšpektoroval, spoznal som na išpekciách na ZDŠ v Krpelanoch mnoho šútovských žiakov, samých luteránov. Ich existenciu v Šútove si vysvetľujem tak, že exulanti – Jurečkovci tiahli od Púchova hore Váhom, časť ich zostala v Šútove a zbytok doputoval až do Liptova, do našej Poruby. Po tejto trase tiahol aj sám J. Amos Komenský, keď navštevoval svojich rodákov-exulantov na ceste do Šariša, Prešova a Blatného potoka.

4/ Z Jurečkovcov: Tatovcov, Bazeliakovcov, Švecovcov (Hrčiakovcov), Čižmárovcov a Buvalníkovcov najpočetnejšiu kolóniu vytvorili v Závažnej Porube Jurečkovci – Čižmárovci. Aj ich lokalita, v ktorej sa usídlili, bola plošne najväčšia. Patrili do nej grunty: Bazeliakovcov, Beťkovcov (u Sochorov, Lapšitovcov) Švecovcov a Čižmárovcov. K Beťkovcom (Lapšitovcom) naším poznamenať, že ich predok prišiel „na prístupky“ k dcére niektorého z Adamov a to z Nižného konca, kde Beťkovcov žije doteraz viacero. Na mieste ich terajších domov stál za mojej mladosti pôvodný jurečkovský dom, postavený pozdĺž potoka, či cesty. V ňom musel bývať „prístupník“ Beťko s Jurečkovcami. Až „ctený muž“, a jeho syn náš spoločný starý otec a prastarý otec, postavili dom na grunte, kde t.č. stojí dom môjho brata Jána Jurečku (v r. 1874), zostali bývať synovia „prístupníka“, Beťku v starom dome pozdĺž potoka, ktorý časom asanovali a na jeho mieste si postavili terajšie dva rovnaké tehlové domy. Z matrik by sa dokázalo, že spomínané jurečkovské rodiny boli jednou široko rozvetvenou rodinou.

Vďaka môjmu nebohému otcovi, Pán Boh ho tam osláv, a jeho častým familiárno-historickým rozprávaniam, som mohol predmetnú sondu uskutočniť. Bez rodinných vzťahov ako oporných bodov nemožno v matrikách nič nájsť. Počas môjho „sondovania“ v Bytči som sa stretol so slovenskou rodinou z Nemeckej spolkovej republiky, ktorá si dala vystaviť matričné výťahy asi štyroch predkov pracovníkam archívu za cca Sk 10 000.-.

Niekoľko vysvetliviek k „Sonde“,

Počas života predkov ad 1, 2 uvedených, sa jurečkovský majetok nedelil. Ján Jurečka (ad 3) mal jediného syna Jána (ad 4), ktorý mal troch synov (našich otcov a starých otcov) a dve dcéry, spolu teda päťoro detí. Medzi nimi došlo po smrti rodičov k prvému historickému deleniu majetku (rolí, lúk, hôrných gruntov, intravilánov). Na rodnom grunte a v dome postavenom v r. 1874, zostalo najmladšie dieťa, Michal /ad 7/.

Po smrti najstaršieho syna Jána (ad 5) sa strýnka Eva vydala za bezdetného vdovca Jána Hladkého – Kasíra a odišla zo spoločného domu do Hladkých (Kasírov). Po smrti otčima Hladkého si bratia Ján (ad 8) a Michal (ad 10) postavili spoločne dom na Jurečkovskom intraviláne (na „Marovskom“) na nižnom konci. Pri nich si ponížšie postavil dom Adam /ad 6/, tiež na jurečkovskom intraviláne. Dcéra Mária, vydatá Kováč dostala intravilán, kde stojí dom jej zaťa Jána Piatku (Košúta). Neskôr si Michal (ad 10) vystavil vlastný dom na medľovskom grunte (z Kaštiela), kde už stáli zadné stavy.

Z 26 narodených mužských potomkov ku dňu 1.7.1996 je 11 nebohých a 15 žijúcich, čo znamená, že z ôsmich generácií 5 generácií vymrelo a 3 generácie žijú. Týchto 8 generácií „vykrýva“ vyše 250 rokov, čiže štvrttisícrobie medzi XVIII. a XX. storočím.

K „fenoménu“ ctený muž:

Ján Jurečka (ad 4) postavil svojmu otcovi Jánovi (ad 3) liatinový pomník s nápisom „Tu spočívá Ján Jurečka, ctený muž. Pokoj prachu jeho.“ Liatinový pahýľ pomníka stojí pri hrobe Mateja Dudu, nášho bratancu po tetke Eve, vydatéj Dudovej. Pre zachovanie historickej kontinuity by sa žiadalo, aby sa jeden z Jánov Jurečkovcov (ad 11 alebo 13) dal pochovať na historické miesto po ct. mužovi a pomník obohatil nápisom (epitafo) v tomto odstavci podčiarknutým. O to by sa mohol zaujať a vec podporiť obecny úrad a MOMS v Závažnej Porube. O maticiárstve ct. muža sa hovorí na str. 39 v knihe „Slovenský národovci do 30. októbra 1918“, tlač: Nár. správa Vojtech Čelko, Trenčín 1945 a o jeho účasti na Memorandovom zhromaždení v Martine v r. 1961 na str.178-179 v knihe „Z prameňov národa“, autor Michal Eliáš, vydala Matica slovenská v Martine 1988. Ak sa mám poeticky vyjadriť, nuž poviem, že Ján Jurečka, ctený muž, je stálicou na familiárnej oblohe Jurečkovcov - Čižmárovcov.

Pre tých najmladších Jurečkovcov záverom na ilustráciu pohľad na patriarchálny spôsob života našich spoločných predkov: Chodili sme pravidelne (ako deti) na všetky krštenia, svadby, pohreby a s nimi spojené kary (pohrebné). Pracovalo sa dlho spoločne, najmä na spoločných (nerozdelených) lúkach. Práca a život boli tvrdé a ťažké, ale familiárne srdečné, ktoré v nás – šiestich bratancoch a ôsmich sesterniciach, zanechali najkrajšie spomienky. Osobitnú kapitolu by tvorilo spoločné gazdovanie na starootcovskom grunte. Po odsťahovaní strýka Adama na „Marovskó“ mi zostali bratanci Jano a Mišo u Kasírov, s ktorými som prežíval dedinskú romantiku môjho detstva.

Buďte všetci zdraví, veselí a bohatí (aj v duchu a v pravde).

Váš ujo Mišo J.

Ideme za ďalším poznávaním histórie a krás Slovenska

Je deň 10. apríl 2008. A opäť východ. Tentoraz to bol opäť Spiš. Centrum Spiša je Spišská Nová Ves. Neďaleko nej asi 7 km juhovýchodne sa nachádza obec Markušovce s jej krásnym kaštieľom. Kaštieľ Markušovce sa viaže k menu Františka Mariássyho do rokov rákocziiovských povstaní v 17. storočí. Nachádza sa poniže starého hradu v renesančnom slohu. Obdivovali sme jeho nábytkové expozície a zručnosť starých majstrov a prekrásne olejomalby niekdajších majiteľov a ich rodinných príslušníkov. Medzi nimi je neobyčajne veľa portrétov detí. V parku kaštieľa sa vyníma letohrádok Dardanely z 18. storočia. Dal ho postaviť majiteľ k uvítaniu cisárskeho dvora Jozefa II., ku ktorej napokon nedošlo. Cieľom expozície je sprístupniť návštevníkom históriu klávesových nástrojov - klavírov a organov, kde sa aj v súčasnosti konajú rôzne koncerty - zvlášť vianočné koncerty.

Hlavným cieľom, prečo sme sa vybrali do Spišskej Novej Vsi, bola návšteva muzikálu Florimonda Rongera Hervého - Lubomíra Feldeka UTEKAJTE SLEČNA NITUŠ!

S výkonmi hercov, tanečníkov aj spevákov sme všetci boli nadmieru spokojní. Ešte aj na ceste domov nám zneli v ušiach krásne melódie muzikálu.

A cmier je opäť čistý

Postaralo sa o to 40 dôchodcov - členov našej JD. Pri takom počte robota šla rýchlo odruky. Zmizla stará tráva, vypílili sme aj niektoré kroviny a suché konáre z lípy. Naši blízki spia svoj večný sen v čistom prostredí.

Dňa 24. apríla sme vyčistili nielen cintorín, ale aj areál M. Staroňa, aby tí, ktorí tam prídu za oddychom, si naozaj užili zelene a zurčiaceho potoka. Boli by sme veľmi radi, keby areál ostal čistý a reprezentoval našu obec tým, ktorí sa už naučili doň chodiť na opekačky a rôzne rodinné stretnutia.

Naše stretnutie spolu s členmi mikulášskej Jednoty dôchodcov bolo 9. mája v areáli M. Staroňa, kde sa nás celkom stretlo 72 členov, pripomenuli sme si blížiaci sa Deň matiek. Pri opekaní, speve, hudby a milých spomienok čas rýchlo plynul. O dobrú náladu sa postaral kamarát Milan Oriechík, tiež naše „dievčatá“ zloženou pesničkou o živote v Jednote dôchodcov. Pri rozchode v

•Výstava ručných prác vyhotovených krížikovou technikou

• Na guláš je vždy veselo

odpoľudňajších hodinách sme si slúbili, že o rok znova, aby sme sa toho dožili v zdraví, tu na tomto mieste sa stretneme.

Skoro všetci účastníci stavania mája, diváci aj účinkujúci sa veľmi pochvalne vyjadrovali pri návšteve výstavy šikovných rúk, zmysel pre krásu našich žien spolu s exponátmi tých, ktoré už dávno nie sú medzi nami. Výsledkami ich práce aspoň takto aj po mnohých desaťročiach vzdávame hold ich tvorivosti a šikovnosti. Výstava sa našim dievčatám skutočne vydarila. Tentoraz to boli exponáty len s krížikovými výšivkami. V budúcnosti to bude zas niečo iné. Pripravujte sa na to (možno háčkovanie, pletenie a pod.).

Staráme sa o zdravie našich členov

V mesiaci apríli po dobu 14 dní, 40 našich členov využilo možnosť zdravotnej prevencie u Energoslužby a.s. Jaslovských Bohuníc. Jednota dôchodcov ponúkla svojim členom možnosť trochu zreparovať svoje zdravie a nabrat nových síl. O umožnenie ďakujeme Obecnému úradu a zastupiteľstvu v Záv. Porube. V starostlivosti o svoje zdravie pokračujeme ponúknutou možnosťou v Tatrallandii - aquaparku Lipt. Mikuláš. Každú stredu o 13.00 hod. môžu ponuku mesta za 20,- Sk využiť členovia JD. Táto ponuka trvá do 30. mája a od 29.9. - 22.12.2008. Prihlásiť sa treba v klube JD vždy v pondelok.

Dňa 14. mája 2008 navštívili sme trhy v Poľsku-Jablonke, všetci sme boli spokojní.

Ludmila Štrkolcová, Darina Majeriková
Jednota dôchodcov

Štart maratónu osláv OSEMDESIATKY Majstra Rúfusa

Hlavný organizátor prvého celoslovenského stretnutia obdivovateľov diela etického maximalistu, Matica slovenská v spolupráci s hercom Divadla SNP v Martine podľa scenára profesora Viliama Marčoka pripravili v daždívom aprílovom dni príjemný zážitok.

Vysoko nastavili latku nám ostatným, ktorí sa chystáme v rúfusologických akciách pokračovať. Možno skúsime trochu inú optiku než je príslovečná vážnosť tvorby nášho rodáka - veď pod ňou sa dá na dne srdca jeho poézie nájsť sila človeka a láska k tým najobvyčajnejším ľudským veciam.

Dokážeme to? Čo Vy na to, Porubania? -sb-

Pozdrav detí potešil srdcia matiek

Druhá májová nedeľa spojila mnohé mamičky i staré mamy z našej obce. Popoludní sa stretli v kultúrnom dome, aby s láskou prijali kyticu vďaky od svojich detí, vnúčatiek aj pravnúčatiek.

Vďaka vám, pani učiteľky zo ZŠ i MŠ, ako aj všetkým účinkujúcim za krásny darček, ktorý ste nám pripravili ku Dňu matiek.

Členky MO JD v Závažnej Porube

S mamou dobre je

Keď som bol malý chlapec, naučil som sa takúto básničku: *Pekný kvietok v poli žije, ako nebo belasý je. Prídu deti popástať husi, modrý kvietok odtrhnú si. Potom deti maličké, dajú kvietok mamičke...* Báseň som predniesol mojej mame a k veršom pridal pekné kvietky. Pamätám, že mala radosť a povedala mi: ty si môj a ja som tvoja.

Až oveľa neskôr som vnímal to, čo pre mňa robí po celý deň. A čo znamenala pre môj život, som pochopil až vtedy, keď jej už nebolo.

Dnes si myslím, že čím skôr toto všetko začnú deti chápať, tým to bude lepšie. Mamičky, porozmýšľajte, čo s tým. Jeden deň okomentujte všetko, čo robíte od rána do večera. Od rozhodenej ponožky, cez pripravenú desiadu, umytý riad, až po odstlanú postieľku... Na druhý deň prestaňte variť, prať a žehliť. Začnite sa venovať sami sebe. Zájďte ku kaderníkovi, doprajte si kozmetiku, dožičte si masáž. Viete, čo sa stane na tretí deň? Začnú vás nosiť na rukách.

-dm-

Linka dôvery

Ochotnícke Lubelské divadlo uviedlo komediu marca komédiu zo súčasnosti Linka dôvery. Réžia Pavel Tomčík. O predstavenie bol veľký záujem.

Čin-čin

Veršovanú rozprávku Ludmily Podjavorinskej Čin-čin zahral dňa 25. apríla 2008 Det'ský divadelný súbor Rozmájrín zo Smrečian. Réžia Vlasta Mašurová. Predstavenie najviac oslovilo najmenších divákov.

Stále sa cítim Porubänom

• Peter Broska: „Viackrát som spomínal, že Porubské noviny si zaslúžia uznanie.“

„Pozdravujem všetkých a všetko. Ťažko mi písať, oči prestávajú slúžiť, no moje srdce stále patrí Porube.“ Takto vyznal v Porubských novinách svoj vzťah k rodnej obci Peter Broska v roku 2000 pri príležitosti Svetového stretnutia Liptákov. Osem rokov prešlo a my sme prijali pozvanie na návštevu do Liptovského Mikuláša. Prečítal si, že Porubské noviny získali vysoké ocenenie v celoštátnej súťaži miestnych novín a nemôže ináč, ako osobne gratulovať k tomuto úspechu. Nemohli sme sa neopýtať. Pán učiteľ, ako slúžia oči? „Veru môžem s radosťou povedať, že zrak sa mi zlepšil. Je to výsledok úspešnej operácie MUDr. K. Antolovej. Na operované oko dobre vidím a to ma drží v dobrom psychickom i spoločenskom stave. Mám príkladnú starostlivosť od najbližších a pomáha mi aj mikulášska Evanjelická diakónia. A ja som im vďačný.“ Dozvedáme sa, že Porubské noviny prečíta na jeden dúštek a okrem nich vo veku deväťdesiatšesť rokov stačí sledovať Pravdu, Bojovníka i Evanjelický posol. Všetko, čo príde pod ruku. Musíme priznať, že toľko záujmu o život v rodnej obci zo strany tohto skromného človeka sme vôbec nepredpokladali. Nehovoril o sebe, skôr sa pýtal, čo nového v Porube.

„Aj keď som skoro celý život prežil mimo rodnej obce, stále sa cítim Porubänom,“ viackrát zopakoval. Priblížme preto to podstatné a najdôležitejšie zo života rodáka.

Peter Broska sa narodil 12. novembra 1912 v Závažnej Porube. Rodičia mu usilovali poskytnúť solídne vzdelanie, preto sa prihlásil k štúdiu na Učiteľskom ústave

v Prešove. Ukončil v roku 1933, čím sa stal prvým Porubänom, čo to dotiahol do maturity. Otec Ján Broska bol kurátorom ešte za filiú Z. Poruby, keď cirkevný zbor patrila do Liptovského Jána. Otec sa pričínal o výstavbu porubského kostola. Po osamostatnení cirkevného zboru otec sa stal kurátorom a syn Peter prvým zborovým dozorcom. Maturoval v dobe, keď sa v Porube staval kostol. Na vysviatku v septembri roku 1933 si pamätá veľmi dobre. Ako učiteľ začal pôsobil v Liptovskom Mikuláši. Nastúpil na uvoľnené miesto po inšpektorevi Milošovi Janoškovi. Spolupracoval aj s biskupom Jurajom Janoškom. Za slovenského štátu ho ako nespoľahlivého prekladali z miesta na miesto. Vyšný Hrabovec. Trebichov, Smolník, Vrútky. Tu sa zoznámil aj so svojou manželkou a spomína, že to bolo pri nácvičku slovenského tanca.

Keď vypuklo SNP, ako záložného dôstojníka, ho povolali do vojenskej služby. Pracoval na veliteľstve Povstania ako šifrant na spravodajskom oddelení. Po zatlačení Povstania do hôr sa dostal do rodnej Závažnej Poruby a odtiaľ do hôr, kde pôsobil ako spravodajský dôstojník v známej partizánskej brigáde Kučera-Lošakov, ktorá operovala v okolí Liptovského Mikuláša. V armáde získal hodnosť majora.

Po skončení vojny sa plne venoval učiteľskej práci. Stal sa riaditeľom školy vo Vrútkach, potom v Liptovskom Mikuláši a po rokoch učiteľovania mu bol udelený titul Zaslúžilý učiteľ. Deti v ňom mali vždy chápujúceho a láskavého učiteľa, na ktorého s láskou spomínajú aj po rokoch. Zúčastňoval sa nespočetných besied a mládeži približoval nezabudnuteľné chvíle našich dejín, boj proti fašizmu.

Po celý život sa zapájal do kultúrno osvetovej činnosti, počnúc Čitateľským krúžkom v Závažnej Porube až po dlhoročné účinkovanie v Okresnom učiteľskom spevokole Tatran.

Peter Broska zostal po celý život skromným človekom. Potešil sa, keď sa pri príležitosti jeho 95. narodenín na neho nezabudlo a obdržal najvyššie vojenské vyznamenania. Je nositeľom Čs. vojnového kríža 1939 a Radu SNP I. triedy. Za celoživotnú prácu mu udelil primátor mesta Liptovský Mikuláš v roku 2006 Pamätnú plaketu.

Len veľkí ľudia dokážu byť skromní. Hrdinovia o svojich činoch nehovoria. Za nich hovoria skutky, práca a jej výsledky.

Najslávnejší interpret slovenských ľudových piesní

Miestny odbor Matice slovenskej v Závažnej Porube uviedol začiatkom mája t.r. v predpremiére literárno – hudobný program pomenovaný Piťo hrajl!

Fragmenty zo života slávneho cigánskeho primáša spracoval Peter Vrlík. Autor citlivo vykreslil príbeh muža, ktorý hudbou spájal ľudské srdcia. V programe účinkoval Dramatický súbor Miestneho odboru

Matice slovenskej z Liptovského Mikuláša a Detský divadelný súbor Slniečko. Muzikanta Jozefa Piťu brilantne stvárnil Eduard Madliak. Sólo na husliach Viliam Farkaš, réžia Emil Hižnay.

Prítomní diváci sa preniesli o stopäťdesiat rokov dozadu, kde sa vynorila osobnosť, ktorá aj v súčasnosti môže byť vzorom pre svoje etnikum.

Naši jubilanti

Pri príležitosti životného jubilea starosta P. Baráni úprimne blahoželal učiteľke, riaditeľke školy v.v., členke Poludnice a Ženskej speváckej skupiny Z. Poruby pani **Milote Vadovickej**. Ocenil jej verejnú činnosť pre obec a tvorivú pedagogickú prácu, ktorú mnoho rokov vykonávala s láskou, plným pracovným nasadením a úspešnými výsledkami. Poďakoval aj za dlhoročnú osvetovú prácu v prospech Závažnej Poruby. Jubilantke zaželal do ďalších rokov pevné zdravie a šťastie v osobnom živote.

Dlhoročný futbalový reprezentant Závažnej Poruby, funkcionár ŠK a štedrý sponzor **Ing. Vladimír Šarafín** (na snímke uprostred) oslávil v uplynulých dňoch okrúhle narodeniny. Jubilantovi poďakovali a gratulovali starosta P. Baráni a predseda ŠK Ing. Pavel Beťko priamo na štadióne ŠK.

K podobnému životnému jubileu sa dopracoval aj **Vladimír Medľa**, st. (na snímke uprostred). Vľavo J. Jurečka, predseda dozornej rady, vpravo Ing. P. Beťko, predseda ŠK. Elitnému futbalistovi, obetavému funkcionárovi a stálemu fanúšikovi gratulovali funkcionári ŠK. K poďakovaniu pridali vecný dar a kyticu kvetov.

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Cesta do školy

Keď idem do školy, vždy si dávam pozor. Na ceste je dôležité dávať pozor na autá. Keď prechádzam cez cestu, najprv sa pozriem na jednu stranu, potom na druhú a keď je cesta voľná, potom prejdem. Chodci v meste prechádzajú vždy cez prechod pre chodcov alebo cez prechod so svetelnými signálmi.

Timko Beťko, 2. ročník

Narodeniny

Veľmi som sa tešil na svoje narodeniny. Na oslave boli moji rodičia, babička, dedko, teta a sesternica. Všetci mi pekne zablahoželali. Mamička pripravila pohostenie. Nechýbali ani sladkosti. Dostal som veľmi veľa darčiek. Najviac sa mi páčilo auto. Bolo pekné počasie, oslavovali sme v altánku. Mamička urobila veľmi pekné fotografie.

Borisko Dvorský, 2. ročník

Klaun Pepele

V stredu 27. februára bolo v Závažnej Porube divadelné predstavenie pre deti. Prišiel k nám klaun Pepele. Divadlo bolo veselé. Klaun Pepele mal obuté veľké topánky, mal červený nos, smiešny klobúk a pestré šaty. Priniesol si veľký kufor, v ktorom boli zvieratká – lev, krtko, liška, medveď. Hral na gitare a učil deti žonglovať a hádzať loptičky do kýbliku. Ivka, Dávid, Lukáš, Maťko, Janko a Luka dostali za odmenu cukríky.

Michalka Macková, 2. ročník

Keď prišiel klaun Pepele, tak písal a padal. Bol veľmi smiešny. Mal pri sebe zvieratká – krtka, leva, lišku a medveďa. Stále si napravoval klobúk. Namiesto nosa mal loptičku. Báľ sa otvoriť kufrík. Myslel si, že odtiaľ vyjde drak. Na gitare nám zahral Prší, prší, Stojí vojak, Tancuj, tancuj. Z vlasov vyberal deťom cukríky. Smiali sme sa, keď deťom pľietol mená.

Oliverko Zadrabaj, 2. ročník

Moja obľúbená kniha

Mne sa najviac páči Najkrajšia kniha o zvieratkách. Napísal ju Vladimír Soják. Najviac sa mi páčila postava psika, lebo je strážca domu. Táto kniha sa mi páči, pretože je celá o zvieratkách.

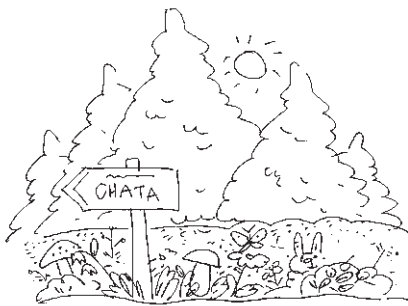
Paťko Hlušák, 2. ročník

V škole sme čítali knihu Danku a Janka. Napísala ju Mária Ďuričková. Najviac sa mi páčila postava Janky, lebo bola rozumnejšia. Táto kniha sa mi páči, pretože sú v nej veselé príbehy.

Timko Beťko, 2. ročník

Páči sa mi napínavá kniha, ktorá sa volá Klub Záhad. Napísal ju Thomas Brezina. Najviac sa mi páčila postava vlkolaka, lebo sa skrýva v hrade.

Oliverko Zadrabaj, 2. ročník

Moja obľúbená kniha sa volá Čarodejnica Lilli čaruje. Napísal ju spisovateľ Knister. Mne sa najviac páčila postava Lilli, lebo čaruje a je s ňou veľká zábava. Kniha sa mi páči, pretože okrem príbehu sú tam aj pravé čarodejnícke kúzla.

Michalka Macková, 2. ročník

O najkrajšom domčeku

Slimáčik Maťko býval vo veľkom dome. Maťko si postavil domček na lúke v lese. Pri stavbe mu pomáhala lastovička Švitorka. Strecha domčeka je z veľkej ulity po Maťkovom pradeduškovi. V domčeku býva s Maťkom kvetinový škriatok Klinček.

Lukáško Piatka, 2. ročník

O zvieratkách

Môj pes Brek je veľký a mladý. Spoľahlivo behá po dvore a pozorne stráži dom. Srst má peknú, huňatú a veľmi chlpatú. Hlavičku má peknú guľatú. Oči má veselé a hnedé ako ja. Nohy má veľké a rýchle. Mám ho rád, lebo je milý a prítulný. Keď mám dáku maškrtu a niekde si ju položiť, tak mi ju vždy zje.

Borisko Dvorský, 2. ročník

Doma máme mačku Micu. Moja mačka je veľká a stará. Má ryšavú srst. Oči má zelené a bystré. Má veľké nohy a ostré pazúry. Býva v drevárni a chytá myši. Moja Mica je dobrá a stále sa ku mne túli.

Timko Beťko, 2. ročník

Môj zajac Belúšik je mladý, pekný biely a na chrbte má čierny fľáčik. Uši má veľké a ružové. Hlavičku má peknú guľatú. Páči sa mi, že má veľké pazúry. Jeho očka sú pekné červené. Môj zajac Belúšik je milý, behá po záhrade a po poli. Nohy má veľké a rýchle. Chodím ho kŕmiť každý deň.

Lukáško Mikuš, 2. ročník

Mám malú ryбку a volá sa Skuby. Veselo si pláva v guľatom akváriu. Je malá, má oranžovú farbu. Oči má ako guľičky. Je veľmi pažravá a vyhadzuje farebné kamienky z akvária. Pláva veľmi rýchlo a často sa skrýva pod mušľou. Rád jej dávam jesť.

Oliverko Zadrabaj, 2. ročník

Byť učiteľom nie je prácou, ale životným poslaním

Katarína Jambričová

Krédo:
Priemerný učiteľ rozpráva. Dobrý učiteľ vysvetľuje. Výborný učiteľ ukazuje. Najlepší učiteľ inšpiruje.

W.A. WARD.

1977 - 1981 - Stredná pedagogická škola, Turčianske Teplice - učiteľstvo na MŠ ukončené maturitou

1981 - 1981 - MŠ - Malužiná - učiteľka
1981 - 1984 - MŠ - Kralova Lehota - učiteľka
1984 - 1991 - MŠ - Celiny - Lipt. Hrádok
1991 - MŠ - Záv. Poruba - učiteľka.
2004 - MŠ - riad. MŠ Záv. Poruba
Prax: 26 rokov 8 mesiacov
Zaujmy: práca s deťmi, cvičenie, šport, vzdelávanie

Elena Mikulášová

Krédo:
Ži pre dnešok, pretože nevieš, či bude zajtrašok.

1967 - 1971 - Pedagogická škola Turč. Teplice
1971 - MŠ - Záv. Poruba - učiteľka
1973 - 1977 - riad. MŠ - Pavlova Ves
1977 - MŠ - Záv. Poruba - učiteľka
1991 - 2004 - riad. MŠ - Záv. Poruba
Prax: 36 rokov 8 mesiacov

Lýdia Jambričová

Krédo:
Najväčším pokladom celého ľudstva je človek sám.

1968-1972 - Pedagogická škola Turč. Teplice
1972 - 1978 - riad. MŠ, učiteľka MŠ
1982 - 1986 - J-MŠ SKL Lipt. Mikuláš
1986 - 1991 - MŠ Záv. Poruba - riaditeľka
1991 - MŠ Záv. Poruba - učiteľka
Prax: 35 rokov 8 mesiacov

Lucia Bednárová

Krédo:
Najžitočnejšie zo všetkých umení, je umenie byť užitočným.

Stredná pedagogická škola (SPgŠ) Prešov
1997 - 2007 - MŠ - Važec - učiteľka
2007 - MŠ - Záv. Poruba - učiteľka
Prax: 10 rokov

Rýchlejší ako lavína

„Extrémne lyžovanie dáva zmysel mojej existencii, bez neho by bol môj život ako chlieb bez soli. Dal by sa zjesť, ale nebolo by to ono,“ povedal Michal Oško. Vlni zmaturoval na Hotelovej akadémii v Liptovskom Mikuláši a odvtedy sa venuje naplno extrémnemu lyžovaniu – freeridu.

Ako ste sa dostali k extrémnemu lyžovaniu?

Najskôr som sa venoval zjazdovému lyžovaniu, bol som aj v slovenskej reprezentácii, ale potom som skúsil extrémne lyžovanie a už som pri ňom zostal. Dáva mi pocit slobody, adrenalín, úžasný zážitok. Je to lyžovanie vo voľnom, extrémnom teréne, mimo lyžiarskych tratí. Jazdí sa však len za optimálnych podmienok. To znamená, keď je dobrá poveternostná situácia, výborná viditeľnosť, vhodná teplota pre daný typ snehu a stabilné snehové podmienky.

Čo na to treba okrem odvahy?

Predovšetkým chuť, mať rád hory, mať k nim vrodenný vzťah a vlastniť dobrú lyžiarsku a ochrannú výstroj. Základ sú lyže a lyžiarky. Dôležitá je aj dobrá fyzická a psychická kondícia a trošku šťastia. Ako pri každom športe.

Čo všetko predstavuje lyžiarsku výstroj?

Používajú sa špeciálne lyžiarky, mäkkšie, ale pevnejšie s gumenou podložkou. Lyže sú rôznej dĺžky. Dĺžka a šírka sa volí podľa druhu snehu. Závisí aj od toho, čo sa jazdí: žlab, či strmina.

A čo všetko patrí k ochrannej výstroji?

Jazdí sa s lyžiarskou prilbou, chráničom chrbtice, ramien, bedier a stehien. S ruksakom na chrbte, v ktorom sa nachádza: voda, suché tričko, lavínová lopata, lavínová sonda, lavínový vyhľadávač a kúsok vosku.

Patrite k vyznávačom rýchlej jazdy strmými svahmi. Ktoré v okolí ste zvládli?

Zišiel som Ďumbier smerom na Tále, Chopok smerom na sever do Lukovej tým najstrmším svahom, kde sklon dosahuje až 52 stupňov, zlyžoval som Dereše, Bory, Polanu. V Západných Tatrách som zišiel z Plačlivého smerom na juh a Príslop okolo vodopádu až ku Žiarskej chate. Prikre svahy Príslopu hrozia lavínovým nebezpečenstvom, takže treba reálne zhodnotiť podmienky. Niekedy sa uteká aj pred lavínou. Inej cesty niet.

Utekali ste niekedy pred lavínou?

Áno. V Jasnej pred dvoma rokmi z Chopku smerom do Lukovej. Mal som šťastie, nedobehla ma (smiech). Niekedy

si lavínu spustíme aj sami, aby sme vedeli reagovať, keby sa odtrhla náhle nečakane.

Nemáte strach pred nebezpečnou jazdou?

Strach má každý extrémny jazdec, no strach zabraňuje rýchlemu rozhodovaniu. Pri strmom zjazde treba v zlomku sekundy vyhodnotiť situáciu a konať. Rýchle, správne a presné rozhodovanie je základom odvážnej a razantnej jazdy v náročnom teréne. Pri vysokej rýchlosti sú na to len stotiny sekundy. Zlé rozhodnutie môže lyžiara stáť aj život. Nikdy neslobodno preceniť sám seba. Najviac úrazov pochádza z únavy, nepozornosti, podcenenia poveternostných podmienok a zlej viditeľnosti. Ale pocit po zdolaní hory je úžasný. Treba to skúsiť, inak to človek nedokáže pochopiť.

Výškové rozdiely prekonávate skokmi.

Áno, hľadáme skaly, z ktorých sa dá skákať, ale to len vo vysokej rýchlosti. Tu platí zásada - čím rýchlejšie, tým bezpečnejšie.

Nie je to zbytočný hazard?

Určité riziko existuje, no skúsenosťami sa dá eliminovať na minimum. Neriskujem svoj život, iba prekonávam hraničnú situáciu. Neplatí to aj pri paraglidingu, horolezectve, automobilovej rally? A aktérov nikto neodsudzuje.

Vyznávači tohto športu sa stretávajú na pretekoch. Akým spôsobom sa hodnotí táto adrenalinová súťaž mimo zjazdoviek?

Výkony pretekárov hodnotí päťčlenná komisia rozhodcov. Hodnotia štyri prvky: agresivitu jazdy, plynulosť, koordináciu a skoky. Každý prvok sa hodnotí škálou desiatich bodov. Všetko sa potom spočíta. Po kvalifikačných jazdách sa postupuje do semifinále, dvanásť najlepších postupuje do finále. Prví traja sú odmenení aj finančne. Teší ma, že na pretekoch, ktoré som doteraz absolvoval, som sa vždy prebojoval až do finále.

Aké najväčšie úspechy v extrémnom lyžovaní ste doteraz dosiahli?

Na Majstrovstvách sveta v Jasnej v roku 2005 som bol jedenásty, na Európskom pohári v Jasnej v roku 2006 tretí a štvrtý, v Slovinsku šiesty a tento rok vo Švajčiarsku v Davose piaty. Za úspech po-

važujem aj to, že fotografujem a natáčam rôzne videá s profesionálnymi fotografmi. Takže moje fotografie sa občas objavajú aj v časopisoch o extrémnom lyžovaní SNOW, FREESKING, EXTREM a na internetových stránkach: freerite.cz, snowalterna.cz, freesking.cz, freeskier.sk. Moje video nájdete na stránke www.youtube.com – do vyhľadávачa uviesť: michalosko 2007.

Aké máte plány do budúcnosti?

Extrémnemu lyžovaniu sa chcem venovať na profesionálnej úrovni. Prvoradé je zdravie a tiež sponzori. Bez nich by to nešlo. Ale ak chcem tento šport robiť profesionálne, potrebujem okrem krytia nákladov aj plat.

Možno sa zastaviť pri sponzoroch?

Áno, je to predovšetkým Salomon, ITOCA, HZ, Progress, Jursport, Scan quilt, no a najviac moji rodičia, ktorí ma držia hlavne psychicky. Všetkým ďakujem za podporu.

Čo budete robiť v lete, keď nie je sneh?

Adrenalín ostáva vo mne po celý rok. V lete sa venujem motocrossu, občas si zahrám futbal a samozrejme, myslím na zimu, trénujem a posilňujem. Za snehom cestujem do zahraničia, do Švajčiarska, Rakúska, Francúzska a Talianska. Nedávno sme absolvovali expedíciu k Rílskym jazerám v Bulharsku.

Boli ste sa tam lyžovať alebo kúpať?

Každý si myslí, že Bulharsko je len leto, more, piesok, ale sú tam aj krásne hory. Najvyšší kopec v Bulharsku je vyšší ako náš Gerlach. Bývali sme na chate, kde bol iba jeden vlek. Navyše ho púšťali len cez víkend, takže sme museli hore šliapať. Posledné dva dni sme mali k dispozícii snežné skútre, ale to bolo finančne veľmi náročné. Náročnejší je už len heliskiing. Vrtuľník vás vyvezie na štít a potom je už všetko už len na vás. Vyskúšal som si to v Taliansku. Je to super.

DUŠAN MIGALA

• Výškové rozdiely sa prekonávajú skokmi. Čím rýchlejšie, tým bezpečnejšie

Reprezentovali sme Slovensko Závažná Poruba na majstrovstvách sveta veteránov

Keď sme pred piatimi rokmi prvýkrát odchádzali na Masters World Cup, čiže MS veteránov v behu na lyžiach do rakúskeho Seefeldu, šli sme len na skusy. S tým, že zažijeme, pobežíme a uvidíme. Atmosféru samotných pretekov a dianie okolo nich na nás zapôsobili tak, že sme odvtedy vynechali len MS v ruskom Krasnogorsku pri Moskve, v roku 2004. Behali sme na lillehamerských olympijských tratiach, v talianskom zimnom stredisku Brusson a vlani neďaleko polárneho kruhu vo fínskom Rovaniemi. I keď sa počty a pretekári našich výprav menili, my traja Porubania – brat Vladko, Bohuš Valent a ja, sme ako jediní boli vždy pri tom.

Tohto roku deväťročná reprezentácia Slovenska zamierila do severoamerických Skalistých hôr, kde sa v horskom rekreačnom stredisku Mc Call s vyše 25000 obyvateľmi uskutočnili už 29. MS veteránov.

V Boise žije Miloš Král s manželkou Blaženou

Naša cesta s leteckou spoločnosťou Delta sa začala na schwechatskom letisku vo Viedni. Prvým medzipristátím bola už americká Atlanta, ďalším Salt Lake City v štáte Utah. Z lietadla sme pri dobrej viditeľnosti mohli sledovať veľmi riedko obývanú krajinu s plochami poľnohospodárskej pôdy so stopami po zavlažovacích zariadeniach, lebo tu platí – čo nezavlažíš, to nevyrastie. Sem – tam boli skupiny domov pospájané cestami a krajina popretínaná dlhými rovnými čiarami diaľnic. Ani sa potom netreba čudovať, že pri zdolávaní veľkých vzdialeností medzi mestami dominuje letecká doprava v Atlante, na letisku pri presune z jednej linky na druhú musíte využiť letištné metro.

Z Atlanty po krátkom lete pristávame v Boise, hlavnom meste štátu Idaho na západe USA, kde mimochodom býva náš rodák Miloš Král s manželkou Blaženou, čo sme sa ale dozvedeli len po návrate domov. Po niekoľkohodinovom čakaní na ďalšie výpravy a vyše 100 km cestovaní autobusom nehostinnou a nevľúdnou krajinou,

kde nebolo ani stopy po snehu, sa nám konečne otvoril pohľad na nádhernú zimnú krajinu. S krásnymi lesmi, jazerami, riekou Payette a hlavne záľahami snehu. Odhrnutý sneh vytváral aj 2 – 3 m mantinely a bolo nám záhadou, ako túto nádielku vydržia strechy domov. Paneláky a vyššie budovy tu nevidno, rodinné domy sa tu stavajú z drevených panelov (niečo ako zlisované hoblíny), na fasádu sa pridá nejaký obklad z kameňa, alebo z dreva a celkový vzhľad je vynikajúci.

Do záveja sme zapichli slovenskú vlajku

Horšie je to s vnútornou akustikou, o čom sme sa sami mohli presvedčiť. Cieľ našej cesty končil totiž pred takýmto snehom zapadnutým domčekom, pred ktorým sme hneď po príchode do záveja zapichli slovenskú vlajku.

Na druhý deň po príchode nás v športovej hale čakala prezentácia, kde sme sa už stretli s niekoľkými známymi z predchádzajúcich MS. A samozrejme návšteva supermarketu, aby sme si spravili zásoby potravín na prvé dni. Stravovanie máme vždy zariadené tak, že o raňajky sa postará každý sám, veď pred pretekmi konzumujú všetci len svoje odskúšané „špécie“. Pre ostatné stravovanie posledné roky fungujem ako hlavná kuchárka ja, tohto roku mi pomáhala česká reprezentantka Evka z Krušnohorských Abertam, ktorá s nami aj cestovala. Tak sa jej v našom kolektíve zapáčilo, že na moju veľkú radosť ostala s nami. Úlohy sme sa vraj zhostili na výbornú, nik nemal žalúdočné problémy a na počudovanie nás takéto stravovanie vyšlo veľmi lacno.

Nás domček bol od miesta pretekov vzdialený len 2 km, tak sme cestu občasne prešli pešo. Inak dopravu zabezpečovali malokapacitné autobusy, ten náš modrý s veľmi sympatickým starším šoférom, ktorý sa vždy postaral o našu dobrú náladu. Ale s milými a srdečnými ľuďmi sme sa stretávali počas celého pobytu. Prijemne na nás pôsobilo aj to, že okolo nás neprešlo takmer auto, z ktorého by nám nezakývali. Ďalšou zaujímavosťou bolo, že v mestečku premáva zadarmo 24 hodín denne autobus, ktorý si môžete objednať cez mobil, alebo jednoducho zastaviť na ceste. Veľkou raritou pre nás tiež bolo, že sme sa nestretli s tým, aby šofér prekročil predpísanú rýchlosť.

Slovakia a zadunel potlesk

Aj v tejto ďalekej krajine sme stretli Slovákov. Pred začiatkom slávnostného nástupu nás na zoriadisku objavil pán Kocian, bratranec speváčky Jany Kocianovej, ktorý spolu s rodičmi emigroval v roku 1968. Ten nás aj párkrát navštívil, spolu so synom a manželkou a pozval na návštevu k nim. Pri slávnostnom defilé výprav cez mesto nás zasa podľa vlajky objavila Slovenka, ktorej manžel štartoval za USA a od šťastia vyobíjala najbližšie pochodujuceho Jožka Šteca. Diváci našu vlajku nepoznali, iné označenie štátu sme nemali a tak po odpovedi „Slovakia“ na otázku odkiaľ sme, zakaždým zadunel taký potlesk a krik, až nám od hrdoosti a dojatia naskakovali zimomriavky. Stretli sme sa aj s potomkami Slovákov, ktorí odišli do Ameriky za prácou, tí už bohužiaľ po slovensky nevedia. Tak ako polovica našej výpravy po anglicky. Chlapi sa skamarátili s Budym Majernikom štartujúcim za USA, ktorý bol veľmi šťastný za čiapku so slovenským znakom, ktorú mu darovali.

Okrem otváracieho ceremoniálu, na ktorom vystúpili s tancami a spevom pôvodní obyvatelia Ameriky – Indiáni z blízkej rezervácie od Hadej rieky, nám usporiadatelia vyplnili aj voľný deň. Hlavný sponzor - developerská firma Blackhawk pripravila veľkolepé pohostenie s miestnymi špecialitami a pre tých, čo nemohli bez lyží vydržať, aj 12 km bežecký okruh.

Pretekali sme v štátnom prírodnom parku Ponderosa, na poloostrovčeku vyčnievajúcim do jazera Payette. Čakali na nás perfektne pripravené, široké a bezpečné trate v nadmorskej výške nad 1500 m vo zvlášť krásnom, prevažne borovicovom lesa.

Prvé dni teplota ráno klesala k -18 °C, neskôr bývalo teplejšie. Cez deň sa otepľovalo, dvakrát aj snežilo, čo nám veľmi sťažovalo voskovanie. Ako naschvál vždy v dni, keď sa behalo klasicky. V prvom preteku to už ani nebol beh, ale pri podklzavaní i namrzaní štýl – utekaj a skackaj ako sa ti dá. Najmenej problematický sneh bol pri posledných pretekoch.

Tohtoročných MS sa zúčastnilo 1230 pretekárov z 23 štátov. Boli medzi nimi aj bývalí úspešní účastníci zimných OH, MS a Svetových pohárov, tak ako Rus Vjačeslav Vedenin, dobre známy aj z Vysokých Tatier, ktorého si organizátori vybrali odovzdávať medaily pri vyhlasovaní výsledkov. Na druhej strane, každý rok sa zvitáme s Francúzom Michelom, ktorý všetky väčšie jazdy absolvuje radšej s lyžami v rukách.

• Vladimír Staroň, národný riaditeľ Združenia veteránov Slovenska v behu na lyžiach

• Anna Staroňová, Jozef Štec, Vladimír Staroň, František Jaš, Miroslav Hrobák, Vladimír Bartko, Pavol Šiarnik, vlajku držia Bohuš Valent a Miroslav Matejka

Bez sponzorov by to nešlo

Vzhľadom na našu prípravu doma a možnosti voskovania sme boli s dosiahnutými výsledkami spokojní. Snehu bolo tohto roku málo, u nás je však zvykom, že ak si nejakú stopu aj spravíme, tak nám ju ľudia rozdupú a posledné 2 roky sa k nim pridávajú aj „dobrí ľudia“ na štvorkolkách. Čo sa týka voskovania, kto na to má, kúpi si hlavne na sklz drahé, kvalitné vosky, čo potom na pretekoch hlavne pri jazde z kopca vidno. Ono to vidno vlastne hneď, keď si s ostatnými skúšate lyže pred pretekoch.

Na záverečnom bankete nás na stoloch čakali kovbojské šatky, občerstvenie a dobroty z losa a lososa. Pri príjemnej country muzike sme si ešte pospomínali na zážitky posledných dní a priali si navzájom stretnutia v plnom zdraví na olympijských tratiach v Autrans pri francúzskom Grenobli.

• Bohuš Valent

Po skončení desaťdňového pobytu nás opäť čakala dlhá cesta. Ešte sme sa vyspali v komfortnom Sleep hoteli pri letisku v Boise (pri rovnakej cene sa služby a hygiena s bratislavským hotelom Rapid, kde sme spali pred odletom, nedajú vôbec porovnať) a už je pred nami známa trasa Boise – Salt Lake City – Atlanta – Viedeň. Preberajúcich sa z driemot, plných dojmov nás naisto prebrala slovná sprcha šoféra autobusu, ktorý nás odvážal do Bratislavy. Za chvíľu sme ozaj na Slovensku.

Nakoniec ďakujeme Obecnému úradu v Závažnej Porube, firme Quiltex a ISO, hotelu Steve z Lipt. Mikuláša a p. M. Sukupčákovi zo Žiliny, ktorí nám prispeli na čiastočné pokrytie nákladov spojených so štartom na MS.

Anna Staroňová

Naše výsledky:

Muži – kat. 55-59 rokov

77 prihlásených

Vladimír Staroň	30 km	23. miesto
	10 km	15. miesto
	45 km	17. miesto
Bohuš Valent	30 km	30. miesto
	10 km	34. miesto
	45 km	28. miesto
Štafety 4x5 km		6. miesto

Ženy – kat. 55-59 rokov

24 prihlásených

Anna Staroňová	15 km	16. miesto
	10 km	13. miesto
	30 km	9. miesto

Monika Mudroňová

10 rokov, Závažná Poruba, Nová 322, škola: Základná škola Janka Kráľa Podbreziny, 4. ročník

Jazykové znalosti

Učí sa anglický jazyk

PC znalosti

Word, internet, excel, práca s počítačom

Záľuby

šport, gymnastika, príroda, knihy, televízia, počítač, lyžovanie, plávanie, korčuľovanie na ľade

Najvýznamnejšie osobné úspechy

V zbierke má 7 diplomov + 1 medaila, 2 x prvé miesto v gymnastike, 1x2 miesto Majstrovstvá Slovenska v roku 2005 z gymnastiky (družstvo), v roku 2007 2 miesto v gymnastike

Plány do budúcnosti

Učiť sa čo najlepšie, dostať sa na strednú a vysokú školu.

Čo by zmenila v Závažnej Porube, keby mala čarovný prútik?

Na dedine chýba cukráreň. Do gymnastikej telocvične aby pribudla nová veľká trampolína, chcela by, aby bolo na dedine klzisko na korčuľovanie

Lenka Klocková

5 rokov, Závažná Poruba, Materská škola

Jazykové znalosti

Navštevuje krúžok anglického jazyka. Slovíčka, ktoré sa naučí, ovláda – pamätá si ich

PC znalosti

Vie ovládať svoje detské programy, ktoré má doma

Záľuby

Kreslenie – maľovanie, gymnastika, rada športuje

TALENTY SPOD POLUDNICE

Najvýznamnejšie osobné úspechy

osobný úspech – 1. miesto v bežeckých pretekoch v Záv. Porube v roku 2007 s kolektívom MŠ – účasť na rôznych kultúrnych, športových podujatiach

Nikolka Tkáčová

7 rokov, Závažná Poruba, Hlavná 215, Základná škola Záv. Poruba

Jazykové znalosti

Anglický jazyk- učí sa

PC znalosti: Učí sa ovládať počítač

Záľuby

Gymnastika, spev, tanec, kreslenie

Najvýznamnejšie osobné úspechy

Ešte len prídu

Plány do budúcnosti

Chcela by byť pani učiteľkou

Čo by zmenila v Závažnej Porube, keby mala čarovný prútik?

Aby boli všetci ľudia dobrí a milí.

Lenka Niňajová

7 rokov, Závažná Poruba, Za ohradami 451, Základná škola Záv. Poruba

Jazykové znalosti

Učí sa anglický jazyk

PC znalosti

Navštevuje počítačový krúžok

Záľuby

Šport – lyžovanie, gymnastika, navštevuje ZUŠ tanečnú

Najvýznamnejšie osobné úspechy

Účasť v Slovenskom pohári v zjazdovom lyžovaní kategória super baby 3 x 1.miesto, 3 x 2. miesto, 3 x 3. miesto účasť na tenisovom turnaji (semifinále) víťazka kategórie superbaby (lyžovanie) SP – dievčatá

Plány do budúcnosti

Venovať sa škole, športovať, tancovať

Čo by zmenila v Závažnej Porube, keby mala čarovný prútik?

Postaviť detské ihrisko

Naše deti maličké, dali kvietok mamičke

Deň matiek 2008

• Usmial sa Stvoriteľ, keď stvoril srdce mamy

• Najmenší zaspievali aj po anglicky

• Zlatá brána otvorená

• Ako z westernu

Futbal 2007-2008

III. liga skupina B – mladší žiaci

1. Rabča	26	2	11	3	143:29	64 + 28
2. L. Hrádok	26	18	1	7	99:43	55 + 17
3. O. Veselé	24	17	2	5	116:26	53 + 20
4. Sučany	26	17	2	7	93:32	53 + 14
5. D. Kubín B	25	16	3	6	70:39	51 + 12
6. Nižná	26	13	5	8	88:47	44 + 2
7. O. Jasenica	26	11	4	11	57:66	37 - 2
8. Liesek	26	11	0	15	45:58	33 - 6
9. L. Mikuláš B	25	9	5	11	40:54	31 - 4
10. Vrútky	26	8	2	16	67:115	26 - 12
11. Lokca	25	8	1	16	32:54	25 - 14
12. Záv. Poruba	26	8	1	17	53:137	25 - 14
13. Lisková	25	4	2	17	45:136	14 - 25
14. Blatnica	25	2	1	23	21:137	7 - 32

III. liga starší žiaci

1. Rabča	26	17	2	7	74:28	53 + 14
2. Liesek	26	15	3	8	78:36	48 + 9
3. Lisková	26	14	6	6	44:27	48 + 9
4. Záv. Poruba	26	13	6	7	39:30	45 + 6
5. O. Veselé	26	13	5	8	45:27	44 + 7
6. Lokca	26	13	4	8	56:32	44 + 4
7. D. Kubín B	26	13	2	11	58:38	41 + 2
8. L. Hrádok	26	12	3	11	71:44	39 - 0
9. O. Jasenica	26	11	2	13	51:49	35 - 4
10. Blatnica	26	8	5	13	30:59	29 - 10
11. Sučany	26	7	5	14	30:52	26 - 13
12. L. Mikuláš B	26	7	3	16	37:88	24 - 15
13. Nižná	26	5	5	1	31:84	20 - 19
14. Vrútky	26	5	5	16	20:80	20 - 19

IV. liga skupina sever - dospelí

1. Valča	26	15	7	4	53:29	52 + 13
2. Záv. Poruba	26	12	8	6	51:33	44 + 5
3. Trebostovo	26	11	10	5	38:21	43 + 4
4. K. Lieskovec	26	13	4	9	49:39	43 + 4
5. Turany	26	12	5	9	46:39	41 + 5
6. Kotrčina Lúčka	26	12	5	9	44:46	41 + 3
7. Belá-Dulice	26	10	9	7	35:32	39 - 0
8. Tvrdošín	26	11	5	10	35:36	38 - 1
9. Orav. Jasenica	26	11	2	13	37:46	35 - 4
10. Dúbrava	26	10	4	12	50:54	34 - 5
11. Oščadnica	26	8	9	9	49:40	33 - 4
12. Stráňavy	26	7	4	15	36:53	25 - 14
13. Tepl. n. Váhom	26	5	7	14	32:56	22 - 17
14. Rosina	26	3	5	18	28:59	14 - 25

IV. liga skupina sever - dorast

1. Tvrdošín	26	17	5	4	68:34	56 + 17
2. Hôrky	26	16	4	6	72:37	52 + 13
3. Rajec	26	16	0	10	78:40	48 + 9
4. Predmier	26	14	4	7	72:41	46 + 7
5. Černová	26	13	2	11	54:52	41 + 2
6. Stráňavy	26	12	4	10	47:49	40 + 1
7. Štiavnik	26	11	3	12	49:56	36 - 3
8. L. Sliače	26	10	3	13	60:71	33 - 6
9. L. Hrádok	26	8	6	12	47:70	30 - 10
10. Belá	26	9	2	15	58:65	29 - 10
11. Lisková	26	8	5	13	42:72	29 - 10
12. Zuberec	26	10	3	16	44:58	30 - 9
13. Záv. Poruba	26	8	3	15	52:58	27 - 12
14. Strečno	26	7	5	14	50:91	26 - 13

Vstávaj, dievča, hore, sadíme ti máje

• Ej, máje, máje nerúbanie

• Ej, dievky sa nám nekúpanie

• Sadíme my máje, čo nám dajú za ne

Aj v tomto roku zasadila všetkým dobrým ľuďom domáca Poludnica pekného mája ako symbol porozumenia a radosti zo života. Pomáhali najmladší folklóristi a vyhrávala ľudová muzika Cibirovci.

-dm-

• Záujem o futbal pretrváva